

10 põhjust, miks õueskäimise asemel olla toas

Klaid Hännile G2c

Kas teie olete tüdinenud emadest ja isadest, kes terve päeva näägutavad, et mine õue, ära passi siin toas, hinga värsket õhku. Ärge põdege, me kõik peame kannatama selle jubeduse all, kuid nüüd on teil võimalus oma vanematele täiega ära panna – siin on kümme põhjust, miks õueskäimise asemel tuleks olla toas.

1. Kui te ei taha lõpetada oma päeva haiglavoodis, siis ÄRGE MINGE ÕUE! Õues võib kukkuda, haiget saada, keegi võib kogemata palliga visata. Eriti karm on talvel, kui kõikjal on jää ja lumi, kukkumise ning vigasaamise oht mitmekordistub.
2. Paljud inimesed on allergilised mesilaste ning teiste putukate mürkide vastu. Isegi, kui te ei tea, et olete allergiline, ei tasu õue minna, sest mine tea, võib-olla saate just siis hammustada või nõelata ning viimane asi, mida mäletate, on päikese käes lämbumine.
3. Õues on teised inimesed ning nagu te teate, siis inimesed on ohtlikud. Nad levitavad haiguseid, on vägivaldsed, võivad varastada. Kui te soovite, et õhtul magama minnes on rahakott alles ning ei ole kallal ühtegi tõve, siis palun, püsige toas ja hoidke uks lukus.
4. Õhk on saastatud – see tähendab, et mida vähem te hingate õues olevat musta, mürgist õhku, seda pikem on teie eluiga. Kui olete linna tänavatel, siis mõelge, kui palju autosid on teie ümber ning millist saastet nad tekitavad. Iga hingetõmme vähendab teie eluiga märkimisväärselt. Kõige mõistlikum oleks kolida kaugele metsa ning püsida seal.
5. Kliima on muutlik, ühel hetkel võib väljas olla väga hea ilm, päike paistab, linnud laulavad, teisel hetkel juba sajab, lööb välku ning juba te oletegi märg ja jääte surmavasse haigusesse või veel hullem – te saate piksesenoolega pihta.
6. Kindlasti paljud teist on kogunud seda tunnet, kui tulete oma mõnusast hubasest toast, lõpetate just hea mängu ning terve pere räägib, et oi, vaata, kes koopast välja tuli. Ei ole muret, te ei pea neid kuulama, mängige nii palju, kui saate,

sest see on väga turvaline, ei ole kedagi, kes saaks teile füüsiliselt haiget teha ning sellega hoiate oma eluea kõrgel.

7. On väheseid paiku, kus pargipingi peal istudes saab telefoni laadida. Telefon on lihtsalt niivõrd oluline aksessuaar, et me ei tohi lasta akul tühjaks saada. Kui on mingigi võimalus, et teie telefon annab õues olles otsad, siis palun, püsige toas.
8. Kui te ei soovi, et äkiline tuulepuhang teie riided ning tervise koos nendega ära viib, püsige toas. Tuuleil on kiire tulema ning tal on katastroofilised tagajärjed. Ärge sattuge tuuleiili ohvriks – püsige toas.
9. Teie sõbrad on netis, mitte õues. On vale arvamus, et sõpradega peab käima väljas, jalutamas või õlut joomas. Kõige õigem viis hoida tugevat sõprussidet on nendega suhtlemine ja mängimine. See tähendab, et püsige *online*, olge Facebookis, tehke Skype'i-kõne ja üks Dota-pelu, kuid ärge tehke seda kriitilist viga, mida paljud teevad ehk ärge minge *offline*.
10. Toas olles pole vahet, mis teil seljas on. Olgu see kleit, lühikesed püksid, minu pärast võite täitsa alasti olla, kuid õue minnes peab alati vaatama, mis selga panete. Eriti hull on siis, kui temperatuur on muutlik, sest kunagi ei tea, kas on piisavalt soojad riided. Samas, kui püsitate toas, siis pole vahet. Võite päev otsa oma hommikumantliga ringi jalutada ja keegi ei saa seda teile pahaks panna.

Kui nüüd ka veel tuleb mõte minna õue, siis palun, lugege need punktid veelkord läbi ning püsige toas. Kunagi hiljem tänate mind, et tutvustasin teile kümnet niivõrd olulist fakti õuesviibimise kohta. Niikaua tehke endale kena tass teed ning minge istuge teleka või raamatu taha ja tõmmake kardinad ette. D-vitamiini pole liiga palju ka vaja, see on ohtlik.

HAAMER

Pärnu Ühisgümnaasiumi koolileht

märts 2017

Martinique

Humanitaarainete nädal

Siit ja sealt

Parem hindamissüsteem?
Igaüks on oma saatuse sepp
Milleks need tõsielusarjad...

Ikka laulu ja tantsuga
Rokkmuusika
Omalooming

Eksamiperioodi horoskoop
Tahad elada? Püsi toas!

Sõidueksam

Kirjutamata reeglid on tihti-peale kirjutatutest märksa huvitavamad. Samamoodi on põnevam argise, igavavõitu tänitamise asemel metafoore kasutada.

Niisiis – vaadagem meie kooli kui linna, mille koridorid ja trepid on tänavad. Milline on aga selle linna liikluskultuur? Kas ja kus on liiklus ühesuunaline, kellel ja millal on eesõigus?

On üsna huvitav, et ehkki meie õpilased käivad usinasti autokoolis ja kimavad rõõmsalt linna vahel ringi, meenutab vahetundides liiklemine pigem mõne Kesk-Aasia riigi pearistikul toimuvat. Liiklusvool on sageli nii anarhiline, et trepid ja koridorid muutuvad ühesuunaliseks või siis täiesti meelevaldselt paremasuunalisest vasaku-suunaliseks.

Ida- ja Kagu-Aasia arenenud riikides on tehtud eraldi jalakäijate teed, et ninapidi telefonis olijad ja aeglaselt – ning ilmtingimata kolmekesi kõrvuti – patseerivad ja seeläbi kogu tee blokeerivad grupikesed teistele jalgu ei jääks. Ehk peaks ka meie koolis midagi taolist sisse seadma?

Isereguleeruvad süsteemid on keerulised asjad. Aga kui tähelepanelik ja arvestav jalakäija oled Sina?

Pidu ja pillerkaar 24. veebruaril

Annabel Mõtus G1b

Vabariigi aastapäev on sündmus, mida tähistab terve Eesti. See on ka üks nendest päevadest, mil pole ime-lik riietuda üleni sinimustvalgelt ja laulda mitu korda päevas hünni. Tänavu sai meie riik 99-aastaseks, kuid kõik ootavad juba ärevuses 2018. aastal toimuvat suurt juubelit. Suurimad pidustused toimusid küll Tallinnas, kuid ega Pärnugi üritustest ilma jäänud.

Tähistamine sai avapaugu 17. veebruaril kell 18.00 Raeküla Vanakooli keskkuses, kus toimus kontsert-aktus. Esinesid M. Lüdigi nimeline mees-koor ja Pärnu Kunstide maja poiste-koor.

23. veebruaril mälestati esimest presidenti Konstantin Pätsi Tahkurannas, K. Pätsi ausamba juures. Erinevaid üritusi toimus sel päeval ka Sütevaka Humanitaargümnaasiumis, Uue kunsti muuseumis ja Pärnu noorte vabaajakeskuses.

Noorte jaoks oli sel päeval kõige olulisemaks sündmuseks jalutuskäik, mis sai alguse Alevi kalmistult. Võeti ette jalutuskäik Rüütli platsile ning seda tegid kõik koolid ja soovijad koos. Koos lehvitati uhkelt Eesti lippe, nauditi seltskonda ning platsil luges iseseisvusmanifesti ette Joosep Kalbus. Edasi liiguti Vabaduse parki, kus olid tähelepanu keskpunktis Pärnumaa kaitseliitlased ning inimesed, kes olid riigi taasiseseisvumise

eest võidelnud.

Tublimad pärnakaid said võimaluse minna pidulikule vastuvõtule, kus jagati Pärnumaa vapimärke. Need said endale 11 inimest, sealhulgas ka Tiiu Pärnits, kes on Pärnu Ühisgümnaasiumi rahvatantsugrupi õpetaja. Koos nauditi kõnesid ning kontserti. Koorijuht Toomas Voll

kommenteeris, et laulud olid kõigile meelepärased ja läksid tõeliselt südamesse.

Riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustel oli kohustus heisata Eesti riigilipp, kuid ka suurem hulk tavakinnisvaraomanikke tegi seda. Tänaval jalutades oli kõigil tore mõtiskleda, kui hea ja rahulik meil siin elada on. Õhtul istuti perega teleka taga ja ühiselt kuulati presidendi kõnet ja kõrvale ampsati kooki.

See on ka üks nendest päevadest, mil pole ime-lik riietuda üleni sinimustvalgelt ja laulda mitu korda päevas hünni.

Foto: Deniel Žurbī

Suitsupoliitikast

Karoliine Aus G3b

Sel õppeaastal on proovitud mitmeti võidelda suitsetajatega. Kuid see on tekitanud õpilastes segadust: miks ei või täisealine inimene suitsetada ja saab selle eest karistada? Kooli peal levis erinevaid kuulujutte suitsetajate oodatavast saatusest. Tegin intervjuu direktori ja õppealajuhatajaga, et asjas selgus leida.

Direktori sõnade kohaselt on suitsetamine suur probleem just sellepärast, et seda tehakse lasteaia akna all ning kooliterritooriumil on suitsetamine koolieeskirjade vastane. Tegelikult on igasugune suitsetamine avalikes kohtades keelatud, seda ka kooliterritooriumil. Õppealajuhataja sõnul võib lõppeda suitsetamine trahviga ja e-sigareti suitsetamine koolimaja ruumides toob endaga

Mida nooremad vajavad, on eeskujud.

kaasa käskkirja. Kuid direktori arvates on trahvi tegemine äärmiselt võimalus, eelkõige saab ta ise ikkagi avaldada noomitust. Vahel käib küll kooli ümber patrullimas politsei, kuid isikukaitseseaduse alusel koolile vahelejäanute nimesid ei avaldata.

Õppealajuhataja leiab, et suitsetamise probleemist ainult rääkimisest pole kasu. Mida noored vajavad, on eeskujud. Noor inimene ei peaks siiski oma tervist rikkuma ja peaks ka säilima vastutus tulevaste põlvkondade ees, eriti tüdrukutel. On ilmselge, et suitsetamine proovitakse ära, igaüks peab oma vead tegema ise.

Direktor vastas küsimusele, kas alustada ei tuleks hoopis õpetaja-

test ja täisealistest, et nemad ei näitaks halba eeskujut noorematele, järgmiselt: „Absoluutselt, kuid teine samm oleks mõjutamine ja antipropaganda kaasõpilaste poolt.“. Teavitustöö peaks käima nii läbi klassijuhatajate, juhtkonna kui ka õpilasesinduse. Veel on võimalus kutsuda kooli esi-

Igaüks peab oma vead tegema ise.

nejuht, kes räägivad ohtudest, mis kaasnevad suitsetamisega. Need oleksid suunatud nii õpetajatele kui ka õpilastele. Sel aastal pidavat toimuma loengud kümnendikele ja üheteistkümnendikele. Kuid direktor nentis, et me keegi ei ole nii võimsad, et suudaks viia inimese suitsetamise mahajätmisseni. Küsimusele, mis kõiki reaalselt huvitab, vastust ei saanudki.

Kus täisealised õpilased võivad siis suitsetada? Direktor vastas: „Jään vastuse võlgu. Ilmselt säärase kohtade peal, kus kedagi see ei häiri.“. Pakkusin välja, et miks ei või suitsetajad minna üle tee

parki, kus nad ei jää lasteaia aken- de avarusse. Direktor vastas, et tõsi on, et tegemist ei ole kooliterritooriumiga ja pargis prügikasti juures justkui võib suitsetada, aga siiski ta loodab kaasõpilaste avaliku hukkamõistu peale.

Anonüümseks jääda soovinud õpilane pakkus välja, et tuleks organiseerida Suitsubuss, mis sõidab igal vahetunnil ümber kvartali ning seal ei häiriks keegi mitte kedagi.

Kokkuvõtteks leian, et täsealistel õpilastel on õigus suitsetada, kui nad seda isegi tagajärgi arvestades siiski soovivad teha, sest nagu eespool öeldi, igaüks teeb oma vead ise. Koolipäeva ajal on kõige viisakam koht suitsetamiseks minu arvates just üle tee asuv park, sest seal on prügikast, mis garanteerib puhtad tänavad (mitte nagu hetkel). Nõustun ka sellega, et äkki tuleks alustada suuremalt – õpetajatest ja juhtkonnast, sest just nemad on õpilastele suurim eeskujud.

Maaliline...

Eestlased Martinique'il

Hanna Sults G3b

Kaheksanda jaanuari hommikul kell 4 olime me kõik Tallinna lennujaamas valmis üheks suureks seikluseks – selle me ka saime. Tallinnast lendasime Helsingisse, siis Pariisi, kus vahetasime lennujaama, ja edasi juba Martinique'i pealinna Fort de France'i. Kokku olime üleval kuskil 24 tundi, aga sihtkohta jõudes ei tundunud see üldse hull, kuna saime kohe magama minna.

Nonii... Naljakaid seiku jätkus meie reisi niivõrd palju, et mõtlesime vahepeal tõiuseriaali väntama hakata. Kõik halb ja halenaljakas,

mis aset leidis, juhtus meiega. Olime otsekui magnetid, kes kõik kõige hullema kaela said.

Kõige alustuseks unustati meie õpetajad esimese päeva hommikul hommikusöögile kaasa võtta – buss lihtsalt sõitis neist mööda. Aga mis seal siis ikka, lõpuks said kõik söönuks. Ööbimiskohad olid suhteliselt rāpased ja nende koristamisele kulus päris mitu tundi, aga lõpptulemus oli ilus ja igati nauditav.

Reisi tipphetk oli ilmselt see, kui viis eesti noorukit endale õhtusööki tahtsid küpsetada. Ullikesed nagu me oleme, panime pliidi juhtme seinale ja *boom* – kogu maja elekter läinud. Meile pakkus see küll palju nalja, aga tühi kõht viis meid lõpuks õpetajate kööki, kus midagigi hamba alla saime.

Muidugi olid need seigad vaid

süüa iga toidukorra kõrvale just saia, mis meile kui leivasööjatele võib imelik tunduda.

Lisaks puhkamisele tegelesime seal ka matkamisega. Projekti eesmärgiks oli tutvustada erinevaid kultuuripärandeid matkaradade kaudu, nägime huvitavaid kohti ja teistsuguseid inimesi. Võrreldes eelmise sama projekti lähetusega

istusime me vähe loenguruumides, kuid siiski piisavalt. Kuulasime loenguid fotograafiast, pilditööstusest ja GPS-seadme kasutusest. Projektilähetustel polegi üldse tähtis, kus sa käid,

palju tähtsamad on inimesed, kellega kohtud, ja tutvused, mis jäävad terveks eluks. Neil, kes veel pole end meie kooli projektigrupi kirja pannud, soovitan seda soojalt teha, sest sellised projektireisid on ka parimad õpetajate tundma õppimiseks. Võibolla tuleb välja, et õpetaja, kellega koolis suhted pigem vaenulikud on, sarnaneb sinule palju rohkem kui keegi teine sinu tutvusringkonnast.

väikesed komistuskivid meie imelisel reisil. Sellises paradiisis polnud meist keegi veel varem käinud. Kohalikule kultuurile omaselt oli küll igal pool kohutavalt rāpane, aga loodus korvas selle sajakordselt.

Toidud olid üsnagi tavalised, kasutati aga teistsuguseid maitseaineid, mis muutsid road erilisteks maitseelamusteks. Hästi palju pakuti meile saia – mm, gluteen – sellele kultuurile oli iseloomulik

... Martinique

Saar Kariibi meres

Harold Kiisler G2b

Pärast ööpäeva lennujaamades ootamist ning lennukiga sõitmist jõudsime lõpuks Martinique saarele, kus vaatamata sellele, et oli õhtu, ootas meid 25 °C sooja – troopiline kliima ju. Sõites bussiga oma ööbimispaika, mis asus saare põhjaosas, nägime bussiakendest tohutuid mägesid, kus paiknevate majade akendest kumas valgust. Hommikul tõustes ning akna avades avanes pimestavalt ilus vaade. Maja kõrval asetsesid palmid ning helesinine ookean.

Martinique on troopilises kliimavöötmes saar Kariibi meres, mis on tekkinud vulkaanipursete tagajärjel. Saare avastas 1502. aastal Kolumbus ning 1635. aastal sai saarest Prantsusmaa asumaa, millest tingituna räägitakse saarel prantsuse keelt. Martinique'i pindala on 1106 km². Seega

on see võrreldav Hiiumaaga, kuigi elanikke, kellest suurem osa on mustanahalised, on 400 000. Loodus oli võrratu: mägisel pinnasel lopsakas taimestik, võimsad troopilised metsad, suured banaanikasvandused, kõrged mäed, ere päike, soe ookeanivesi – kõik kirjeldamatult ilus.

Enne Martinique'ile minekut hoiatati meid erinevate ohtude eest. Lugesime, et seal leidub mitmeid erinevaid hirmsa väljanägemisega suuri ämblikke ning

eluohtlikke madusid, kellest viimaseid on kujutatud ka Martinique'i lipul ning vapil. Eriti hoiatati meid sääskede eest, kes kannavad endaga kaasas õudseid haigusi.

Saarel olles müttasime küll erinevates metsades ning looduskaitsealadel, pori põlvedeni ning puuoksad vastu nägu, kuid me ei näinud ühelgi džungliretkel ühtegi ämblikku ega madu. Saarel ei ol-

nud ka sääski, võib-olla vaid mõni üksik, kuid selleks ajaks, kui üritasime sääsetõrjevahendid kohvrast välja võtta, oli ka see sääsk läinud.

Martinique'i saarel olles käisime vaatamas mitmeid huvitavaid kohti, näiteks banaanimuuseumi, mis nime järgi tähendaks, et klaasseina taga paikneksid esimesed banaanid, kuid tegelikult oli imeilus künkliku alaga, kus kasvasid banaanisordid, üks banaan magusam kui teine.

Lisaks suurte banaanitootja ja

—müüjana ekspordib Martinique ka hulganisti rummi, suhkrut ning ananasse.

Käisime ka linnas nimega Saint-Pierre, mille lähedal asub suur vulkaan Pelée, kõrgusega ligi 1400 meetrit. 1902. aastal purskas Mont Pelée vulkaan ning hävitas Saint-Pierre'i linna, mille käigus hukkus üle 30 000 inimese.

Peaaegu kõik Martinique'i saare majad on sarnased. Suurem osa majadest on tehtud betoonist ning nende arhitektuuri on osaliselt mõjutanud viiekümneandate Ameerika. Majad on lameda katusega ning kasutatud on mitmeid erksaid toone. Kahjuks pole küll paljude ehitiste eest viitsitud hoolt kanda, mistõttu on majad tihti kas veidi pragnenud, katki või lihtsalt määrdunud.

Martinique'i keskuse või niioelda pealinna Fort-de-France'i linnapilt oli aga väga vahva. Kõik majad olid veidi nagu animafilmi: sarnases stiilis, kuid erinevat värvi.

Martinique'i saar on kindlasti kõige ilusam paik, kus olen olnud. Saare teeb eriliseks lopsakas loodus ning ilusad mäed ning sellel väikesel saarel on palju pakkuda nii loodus- ja kultuurisõbrale kui ka puhkajale.

Humanitaarainete nädal

13.–17. veebruarini toimunud humanitaarainete nädal täistis kooli omaloomingu ning valmisreklaamidega.

õpetaja Kersti Jürgenson

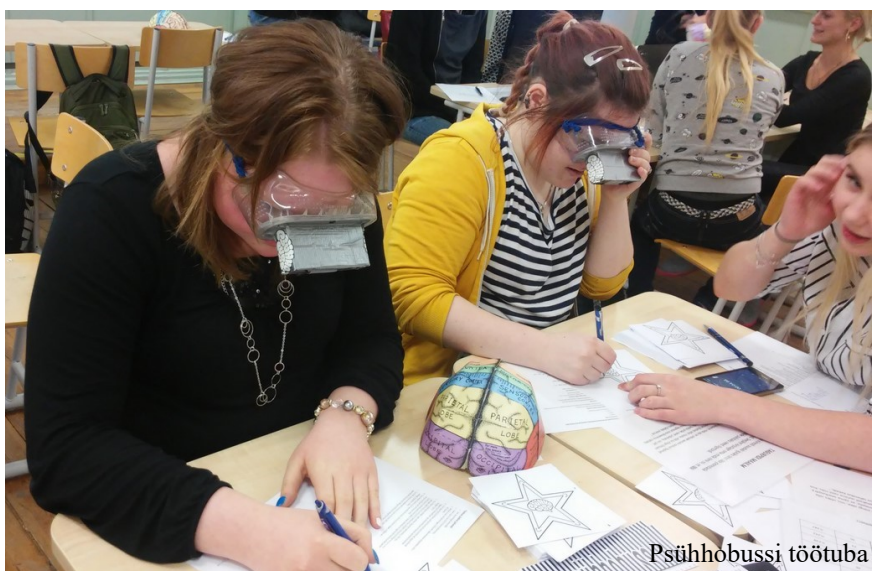
Ainetevahelise lõimimise ja humanitaarainete vastu huvi tõstmise nimel sai seotud kirjalik ja suuline eneseväljendus: õpilased avaldasid muusika-, emakeele-kunsti ja filosoofiatundides oma mõtteid patriotismi ja ilusa keele teemal, panid paberile seosed, mis tekkinud ilukirjandust lugedes ja kontserte üklastades: parimatest töödest seati üles näitus. Hea Konspekti näitusel sai vaadata erinevaid konsepte, koridori seintelt lugeda G2.c klassi parteide valmis-lubadusi ning sekretäri juurde jätta ainenädala viktoriinivastused. Viktoriini esikolmik oli järgmine: Kärt Kangur, Angela Dulinets G2.c I koht, Julia Laidvee G1.c II koht ja Karmen Saks G3.d.

KUMU ja A.H. Tammsaare majamuuseumi haridusprogrammid osales 41 õpilast, kuld osavõtjad ise.

Õppetunde külastasid mitme eriala inimesed (vilistlane Mareli Reinhold rääkis sellest, millega puutub kooli lõpetanud inimene kokku kõrgkoolis edasi õppides, ettevõtja Reena Koitla selgitas eraettevõtjaks olemise plusse ja miinuseid, psühholoog Elen Kihl rääkis õpilastele vaimsest tervisest). Psühholoogiahuvilised tegutsesid Psühhobussi töötoas. Raamatukogus sai kuulda õpilaste ja emakeelõpetajate omaloomingu ja sotsiaalainehuvilised osalesid valimissimulatsioonil: G2.c erakonnad pidid oma ideed 10. klassi õpilastele usutavaks tegema: valmistule-

Viktoriini võitjad

Psühhobussi töötuba

mused sõltusid just 10. klassi õpilaste häältest (moodulite „Meedia” ja „Inimene ja ühiskond” õpilased ning õppealajuhataja Elve Otsalt, kokku 48 inimest) võitjaks tuli erakond Sirp. Häälled jagunesid järgmiselt: Diktaatorlik vabaerakond 12, Rahvussotsialistid 5, Rahva Erakond 6, Erakond Sirp 19, Eesti Jürakond 6.

Humanitaarainete nädal läks

õpetajate hinnangul korda. Ainenädal ei tõsta mitte ainult huvi aine vastu, vaid julgustab õpilasi esinema, oma nime all loomingu avaldama, enda ideede eest seisma ja ühiskonnaelu probleemidele lahendusi otsima.

Omaloomingupärastlõuna ja -tööde näitus on saamas traditsiooniks, õpilaste soov on, et selleks saaks ka valimisdebat ja viktoriin.

Humanitaarainete nädal

Lilled kuraatorile ja tuberkuloosihaike kirjanik

Julia Laidvee, Kaisa Lotta Koger, Heie Veeväli G1c, G1a

14. veebruaril, sõbrapäeval, külastas rühm Pärnu Ühisgümnaasiumi õpilasi KUMU ja Anton Hansen Tammsaare majamuuseumi.

Programmi alustati KUMU-s, kus grupp tehti pooleks, et teha korraga kaks erinevat tundi: „Arhiivi ja arhitektuuri vahel” ning „Kunsti vaatamise ABC”. Seejärel räägiti kõikidele õpilastele KUMU hoonest üldiselt. Sai teada palju põnevat nagu näiteks, et poolringikujulise muuseumi arhitekt on soomlane Pekka Vapaavuori ja et maja ei tohtinud olla kõrgem kui üks korrus üle Lasnamäe nõlva.

Kuna muuseum oli sel päeval külastajatele suletud, said esimese rühma õpilased piiluda muuseumi arhiivi, kuhu teistel päevadel ei ole võimalik pääseda. Edasi sõideti Eesti suurima liftiga 5. korrusele, kus paiknevad kaasaegse kunsti näitused ja ka loomulikult teemanäitus „Arhiivi ja arhitektuuri vahel”. Näitus oli väga leidlik, isegi psühholoogilise alatooniga, ning tõi välja võimalused, kuidas kasutada ümbritsevat ruumi kunsti loo-

misel. Väga huvitav oli teos „Lilled kuraatorile”, kus terviku jaoks oli ühendatud kolm ruumi: esimese seinal paiknes maal, millel olid kujutatud lilled, viimasel vänd ja keskmises ruumis oli toru, mis vända keeramisel pööras seinal maali. Saalis, kus asusid kolm huvitavat eksponaati (metallsild, käsi-

puu, graniitsambad), said õpilased ülesandeks töölehe, kus pidi teoseid tõlgendama.

Teine rühm tutvus samal ajal eesti maalikunstiklassikaga, ülesandeks maali analüüs, mis pärast rühmatööna ette anti. Õpilastele meeldis muuseumis nii väga, et seal veedetud kaks ja pool tundi jäid lühikeseks ja paljudel oli soov KUMU-sse tagasi minna.

Tammsaare majamuuseumis

Kadriorus jaotati õpilased samuti kahte rühma: kui ühed kirjaniku eluloo kohta töölehti täitsid, külastasid teised korterit, kus „Tõe ja õiguse” autor elas, ja Maarja Vaino rääkis kirjanikust meile lähemalt. Nägime teenijatuba, kööki, söögi-, Tammsaare töötuba ning lastetuba, kus magas ka Käthe

Hansen. Huvitavate faktidena toodi välja, et Tammsaare põdes tuberkuloosi, oli abielus endast 18 aastat noorema naisega ning hetk enne oma surma (Tammsaare sai südameataki) oli ta teinud tõlketööd, mille

viimane kirjapandud lause viitas peategelase põrmu langemisele.

Ekskursioon oli meeleolukas ja päeva lõpuks said reisijad heas mõttes „kultuurišoki”.

Valimisdebatid gümnaasistidele

Johanna Pilli G

Reedel, 17. veebruaril toimus humanitaarainete nädala raames Pärnu ühisgümnaasiumi aulas valimisdebatid. Debatil osalesid G2.c erakonnad Sirp, Rahvaerakond, Rahvussotsialistlik erakond, Diktaatorlik vabaerakond ja Eesti Jüririkond. Debatti viis läbi õpetaja Joonas Krüger.

Esimeseks vaidlusteemaks oli majandus, kus arvamused jagunesid kolmeks: taheti kehtestada kas astmelist tulumaksu, osaliselt astmelist tulumaksu või sellist maksumakorda, nagu praegu Eestis on.

Teiseks teemaks oli haridus. Sirp muudaks haridussüsteemi selliselt, et kõik õpikud ja töövihikud oleksid õpilastele tasuta, sest praegu on osa töövihikuid ja ka õpikuid tasuta. Samuti teeksid nad koolisõõgi õpilastele tasuta. Maalastele oleks

kohe enda õpitud alal tööleasumiseks.

Diktaatorlik erakond teeks samuti kesk- ja kutsehariduse kohustuslikuks, ülikooli teeksid nad tasuta ja nad toetaksid õpilasi rahaliselt.

Jüririkond kehtestaks riietuskoodeksi: ei mingeid nabapluuse ega miniseelikuid, või siis tuleks kanda koolivormi. Õpetajatele kehtiks vanusepiirang. Telefonid võetakse enne iga tunni algust ära, et need tööle keskendumist ei segaks ja kui tunnikorda rikutaks, siis saaks telefoni alles päeva lõpus tagasi. Muu-

koolisõõit tasuta, alla 100 õpilasega koole lahti ei hoitaks ja vene rahvusest õpilased saaksid riigi poolt koolivälisel ajal tasuta eesti keele tunde.

Rahvaerakond teeks kohustuslikuks kesk- ja kutsehariduse, head õpilased saaksid stipendiumit. Vaesemad pered saaksid kooliasjad riigi poolt ja koolis õpetatakse rohkem elus vajaminevaid aineid.

Rahvussotsialistid muudaksid hindamissüsteemi arvestatuks ja mitteamarvatuks. Nad looksid noortele teadusmaju ja korraldaksid rohkem õppesõite ka gümnaasiumiosale. Samuti looksid nad võimalused ülikooli lõpetanutele

sikas, kunstis ja kehalises kaotaksid nad eristava hindamise.

Viimaseks teemaks oli julgeolek. Sirp teeks sõjaväe kohustuslikuks kõigile, tooks tagasi surmanuhtluse ja teeks eesti keele oskuse kõigile eestimaalastele kohustuslikuks.

Rahva Erakond looks võimaluse tasuta enesekaitseõpinguteks. Samuti karmistaksid nad jõuliselt pagulaste kontrolli. Lisaks annaksid nad pagulastele võimaluse poole aastaga töö leida ja kui nad selle aja sees seda ei suuda, saadetakse nad riigist välja.

Rahvussotsialistlik erakond riiki pagulasi üldse ei lasekski.

Enne sõjaväkke minekut toimuks realistlik tervisekontroll, väiksete vigastustega ei saaks enam sõjaväekohustusest end välja vingerdada. Nad looksid sõjaväkke rohkem tegevusi (näiteks koolitusi jms). Samuti muudaksid nad tänavad selliseks, et need poleks enam nii pimedad ja ohtlikud.

Diktaatorlik vabaerakond jätkaks sõjaväekohustuse põhiliselt samaks, aga kui inimene (välja arvatud puudega või väga raskelt haige inimene) sõjaväkke ei lähe, peaks ta elu aeg maksu maksma. Naised peavad samuti sõjaväekohustust täitma või minema haiglasse paariks kuuks abitööliseks.

Jüririkond kehtestaks naistele 3-kuulise ajateenistuse kohustuse, va rasedatele ja lastega naistele. Nad karmis-

taksid karistusi kuritegude eest ja korraldaksid samuti tasuta enesekaitsekoolitusi. Jüririkond kaotaks ära süstlavahetuspunktid ja keelaks süstimise ära. Ajakirjandusele ja meediale paneksid nad peale tseensuuri, et hoida ära riigisiseseid konflikte.

Valisid kõik kohal olnud kümnenäädikud (moodulite „Meedia” ja „Inimene ja ühiskond” õpilased ning õppealajuhataja) ja õppealajuhataja Elve Otsalt, kokku 48 inimest. Hääled jagunesid järgmiselt: Diktaatorlik vabaerakond 12, Rahvussotsialistid 5, Rahva Erakond 6, Erakond Sirp 19, Eesti Jüririkond 6.

Festival „Vene laul“

Valeria Maltseva G2c

9. veebruaril toimus Pärnu Ühisgümnaasiumi eestvedamisel vene kultuuriloole pühendatud festival „Vene laul”. Taoline üritus toimus meie koolis juba kolmandat korda. 2017. aasta festivali kandvaks ideeks oli Vene laul läbi aegade see tähendab, et esitava pala autor peab olema vene rahvusest. Lisaks sellele oli selle aasta festival pühendatud laste -ja noorteaastale.

Ürituses võtsid osa nii Pärnu Ühisgümnaasiumi õpilased kui ka õpilased teistest Pärnu linna ja maakonna koolidest. Esinejate hulgas oli ka palju külalisi erinevatelt Vabariigi koolidest.

Ürituse programmis oli 31 etteastet, millest võttis osa kokku üle 40 õpilase. Kõik esinejad näitasid kõr-

Kuninga tänava põhikooli õpilased

get esinemisoskuse taset ja rabsid imeilusa lauluga.

Lisaks kooliperele oli üritusele kutsutud Irina Bliznets, Vene Fö-

deratsiooni suursaatkonna atašee, kes väljendas avakõnes suurt heameelt, et koolis osatakse hinnata vene muusikat. Teiste külaliste seas olid meie kontserti kuulama tulnud ka Pärnu abilinnapea kultuuri- ja haridusalal Jane Mets, Pärnu Haridusametis üldhariduse peaspetsialist ja meie ürituse patroon Virve Laube ja Pärnu Kontserdimaja direktress Marika Pärk.

Võib öelda, et üritusest, mis arendab vene laulude abil noorte keeleoskust ning kultuuriteadmisi, on saanud traditsioon.

Valmisolek on kõik

Maarja Lünekund G1b

Esmaspäeval, 6.märtsil said ühisgümnaasiumi õpilased Vane-muise teatri noorte näitlejate juhendamisel näpunäiteid, kuidas esinemiseks valmis panna oma keha ja vaim. 3. tunni ajal toimus kooli saalis draamatund, mille teema oli „Valmisolek on kõik!“

Draamatund algas pika vaikusega, õpilased ootasid juba põnevusega, mis edasi saama hakkab. Siis juhtus midagi, mida keegi kohalviibinutest ei olnud oodata – näitlejad hakkasid laval häälitsema, roomama ning hüsteeriliselt naerma. Selgus, et see oli osa nende

soojendusharjutustest. Nimelt teevad näitlejad enne lavale minemist erinevaid harjutusi, mis parandavad nende diktsiooni ja panevad neid tunnetama oma vaimseid ning füüsilisi piire.

Järgneva 45 minuti jooksul näidatigi õpilastele erinevaid harjutusi, mida teha näiteks koolihommikutel või enne tähtsat esinemist. Õpilased tegid ise enamiku harjutustest kaasa. Veel arutleti selle üle, kuidas tunnetada oma keha, kuidas ette valmistada häält – sellest tulenes ka draamatunni teema „Valmisolek on kõik!“ (fraas on

pärit William Shakespeare'i näidendist „Hamlet“). Lisaks esitasid Raimo Sagor ja Kärt Tammjärv katkendi Shakespeare'i tragöödiast „Romeo ja Julia“ ning kolm etüüdi.

45 minutit möödus kui linnulennul ning läbi see tund saigi. Tunnist osa saanud õpilaste arvates oli tegemist huvitava ja väga omapärase kogemusega.

Muusikamoosi raames korraldatud draamatundi juhtisid Vanemuise teatri noored näitlejad Raimo Sagor ja Kärt Tammjärv. Tunnist võtsid osa loomemajandusmooduli ning G3.b klassi õpilased.

Lahti suusaalade MM-i

3. võistluspäev

Norman Pulk G3c

Tegin silmad lahti kell 6.30 ja alustasin tee ja sööginoozi pakkimisega. Staadion, mis asus tunniajase jalutuskäigu kaugusel mu Lahti kodust, oli modernne ning kolme kõrget aukartustäratavat torni, mille otsas levis Soome lipp, oli juba kaugelt näha. Olin esimene fänn, kes sellel päeval staadionile sisenes. Kuna olin jõudnud 2 tundi enne esimest võistlust, hakkasin otsima pelgupaika 11-kraadise külma vastu.

Lõpuks sattusin staadionipersonali puhkeruumi, kus sain ka enda soome keelt rakendada. Kui ütlesin „*Aurinko paistaa ja virolaiset tantsii*“, noogutasid noored soomlannad päid ja kiitsid lauset õigeaks.

Samuti sain rääkida Soome suusatreeneriga. Kui küsisin, mis kohta ta sellel MM-il soomlastel ootab, oli tema vastus, et kuue sisse tulek on õnnestumine. Kui ta küsis eestlaste vormi kohta, ütlesin, et koht 20 seas oleks õnnestumine. Sellist saavutust eestlased sellel korral ei jõudnud. Soomlastega rääkimine andis mõnusa emotsiooni, millega oli hea päevale vastu minna.

Üle kivide ja kändude

Lahti 2017 ei alanud eestlastele meelepärast. Vabatehnikasprintist loodeti vähemalt ühe eestlase pääsu veerandfinaali, kuid see jäi nägemata ja päeva parim koht läks Raido Ränkelile, kes jäi alles 46ndaks ja 6 sekundi kaugusele veerandfinaalist.

Kolmandal võistluspäeval, mis oli samuti Eesti Vabariigi 99. sünnipäev, läksid eestlased võistleva

kahel alal. Esimeseks alaks oli normaalmäe kahevõistlus, kus eestlaste poolt võistlustulle meie esinumber Kristjan Ilves, Karl-August Tiirmaa, Han-Hendrik Piho ja Kail Piho. Samuti oli kavas meeste normaalmäe suusahüpete kvalifikatsioon, kus võistlesid Eesti lipu all alles tagasi tippsporti tulnud Kaarel Nurmsalu, Martti Nõmme ja 17-aastane tulevikulootus Artti Aigro.

Kahevõistlus ja suusahüpped

Mehi oli võistlustules 55, kaasa arvatud saksa superstaarid Eric Frenzel ja Johannes Rydzek. Meie parima hüppe tegi oodatult Kristjan Ilves, aga tulemus oli maailmaklassist. Ilves hüppas 98 meetrit ja teenis 122,2 punkti! See oli esimene hüpe, mis pani rahva rõkka ja eikusagilt tõusid Eesti lipud rahva seas kõrgele – võimas atmosfäär, lihtsalt võimas. Ilves oli selle tulemusega tükki aega liidri toolil ja alles eelnevalt mainitud mehed lükkasid eestlase kolmandaks. Suusarajale pääses Kristjan 24-sekundilise kaotusega Rydzekile.

Karl-August Tiirmaa tegi samuti hea soorituse, hüppates 92,5 meetrit ja teenides 111,9 punkti, rajale läks Tiirmaa 20ndana ja 65-sekundilise kaotusega liidriks. Han-Hendrik ja Kail Piho põrusid, hüppates vastavalt 84,6 ja 84,4 meetrit.

Enne suusarajale minekut räägiti Ilvesest kui suurüllatajast ja tema nime kuulis kõlaritest rohkem kui saksa staaride omi. Suusarada Kristjan Ilvesele ei halastanud ja

finišisse jõudis ta 23ndana, kaotades suusarajal võitjale Rydzekile 1:48. See koht jäigi eestlaste parimaks Lahti MM-il. Tiirmaa jõudis finišisse 36ndana, kaotust 2:32. Kail Piho jõudis päralt 45ndana, kaotust 4:12. Han-Hendrik Piho jäi 54 lõpetaja hulgas 47ndaks ja kaotust kogunes 4:27.

Meie kahele ja poolele mehele pakkus konkurentsi veel 53 suusahüppajat. Kaarel Nurmsalu oli meie kolmikust ainuke, kes edasi pääses. Hüppates 82,5 meetrit ja saades 99,4 punkti. Ta oli viimane (40. koht), kes edasi põhivõistlusele pääses. Artti Aigro sai 83-meetrise õhulennuga 42. koha ja Martti Nõmme sai 80,5 meetrise hüppega 45. koha. Kui Nõmmel jäi edasipääsust puudu 7,6 punkti, siis Aigrol ainult 2,5 punkti.

Soojad tunded

Kohapealne emotsioon võistluspaigas oli võimas ja meeldejääv. Fännid olid sõbralikud, rõõmsad, suhtlemine toimus vabalt ja üksteist abistati meeleldi. Tekkis tunne, nagu oleks tõesti heaoluühiskonnas. Inimesed tulid tänaval vastu ja ütlesid, et saapaalad on lahti, või lehvitasid mulle bussiaknast – sellist asja Eestis ei kohta.

Samuti on suusahüpete jälgimine kohapealt täiesti teistsugune kogemus kui vaadata televiisorist. See on uskumatu, kui kõrgelt nad alla lendavad ja seejärel õlgu kehivad, nagu poleks midagi teinud. Soovitan soojalt!

Kallis kaitsevägi

Jana Liivrand G3a

Peale gümnaasiumi ootab kõiki ees valikuid täis maailm. Tavaliselt minnakse ülikooli, tööle või välismaale. Lisaks on veel võimalik minna kaitseväkke. Noormeesetele on see muidugi kohustuslik ning ilma tõsise põhjuseta sealt ei pääse, kuid ka tüdrukud saavad sinna minna, kui soovivad.

Tean, et päris paljud ei taha kaitseväkke minna ja arvavad, et see on ajaraisk. Mina pole ka suuren asi ütleva ning ei tea, kas see ka nii on, sest ma ei ole seal käinud. Siiski on mul päris palju tuttavaid, kes on seal need 11 kuud ära olnud või teenivad praegu oma aega. Küsitlesin neid veidi ning püüan edasi anda, mis sõduri baaskursuse ajal tegelikult toimub.

Iga kaitsevälase hommik algab kell 06.00. Viie minuti pärast peab olema spordiriietes ja valmis minema hommikuvõimlemisele, mis kestab pool tundi. Tavaliselt tehakse üle päeva erinevaid harjutusi. Näiteks esmaspäeval 2km jooks, teisipäeval kätekõverdused ja kõhulihased, kolmapäeval jälle jooks. Seejärel antakse aega hügieeniga tegeleda. Juuksed peavad olema nii lühikesed, et ei saaks tutistada ja habe peab olema aetud.

Kell 08.10 toimub hommikune rivistus, kus kontrollitakse hügieeni ja kohustuslikke esemeid, mis peavad ajateenijal alati kaasas olema. Enne rivistust on ka muidugi hommikusöök. Süüa saab tavaliselt umbes 15-20 minutit ning toit olevat täitsa söödav. Peale seda algavad tunnid, mis sisaldavad rel-

vaõpet, rivitunde, kauguste määramist, kaardiõpet, objektide osutamist, meditsiini, sideõpet, kaitseväge seadusi ja kõike muud sellist.

Õhtul peale tunde ja õppusi kuni tund vaba aega, mil algab õhtusöök. Siis on jälle 30 minutit aega õhtuse rivistuseni. Õhtune rivistus koosneb terve pataljoni koosseisu ülelugemisest ja tavaliselt lõpetatakse see hümniga laulmisega. Iga kord laulma muidugi ei

bes 30-35 kg, märjaks saades pea 55 kg, ning teekond koosneb 20km rännakutest.

Iga nädal toimub tavaliselt ka laskeõpe. Sõidetakse lasketiiru, mis sõduritele meeldib, sest veoauto taga istutes ei ole kedagi, kes jälgiks, et telefoni ei kasutaks. Baaskursuse ajal käiakse ka 2 nädalat metsas, kus pannakse kõik teadmised praktikasse ja õpitakse pioneerioskuseid: ehk kaevatakse

endale laskepesasid (kaevikuid) ja õpitakse miine peitma jne.

Kui saad vähemalt 3+ hindeid, kusjuures 1 on ka positiivne hinne, siis mõnikord lastakse nädalavahetusesti koju. Muidugi on ka sellest, millised on kompanii- ja rühmaülem.

Kaitseväl on nii positiivseid kui negatiivseid külgi. Näiteks peavad poisid kiilakad olema. Mõnele see meeldib, mõnele aga mitte. Alati toimub passimine, sest midagi teha ei ole,

aga kuna pole vaba aeg, siis peab toolil lihtsalt istuma. Puhkeag ehk toolilistumise aeg on selline, et ei tohi elektroonikat kasutada, kuid raamatut võib lugeda. Kusjuures peale nädalast metsa pidi see on tool väga mugav olema. Kohtati tekib unepuudus neil, kes on harjunud kauem magama. Kasutatakse varustust, mis seisab rootsis muuseumis ja õpetatakse, kuidas sõdida teises maailmasõjas. Boonuseks on see, et saab uusi tutvaid, relva lasta, füüsilist vormi kui ka distsipliini parandada.

Pea iga nädal toimub üks rännak. Alustatakse lühikestest vahe-maadest, mida läbitakse lahingvarustusega, millesse kuuluvad rakmed, killuvest, relv ja kiiver. Tundub, et see on hea võimalus oma vastupidavust trennida. Hiljem harjutatakse lõpurännakuks täisvarustusega, kus seljakott kaalub um-

„Püünele“ sponsoreid otsimas

Kadi Raudsepp G3b

Karoliine Aus otsib „Püünele“ aktiivselt sponsoreid, kuid vastutaks soovetakse ka meiepoolset panust, kas siis abi tootesitluse või blogipostituses toodetest kirjutamisel. 25-ndal veebruaril toimus Tartu Ülikooli Pärnu Kolledžis „Pärnu Taimetoidupäev“, kus Mysnack, Püüne sponsor, otsis endale abilist. Karoliine oli aga 25ndal hõivatud ning otsis endale asendajat – loomulikult olin nõus.

Töötasin Mysnack-i toredate inimestega, Esitlesin Mysnack-i külmuivatud ja vaakumuivatud tooteid. Kliendid olid üllatunud, missuguseks muutub külmuivatud viinamari. Need ei meenutanud välimuselt kuidagi rosinat, pigem meenutasid pähklit, kuid

kylmuivatusel säilivad viinamarjade maitse ning kõik vitamiinid.

Klientide lemmikuks kujunes ka külmuivatatud banaan, mille tekstuur võrreldes Eestis müüdavate banaanidega on täiesti teistsugune. Erinevus tuleneb sellest, et banaanid, mis meie poest ostame, on pooltoorena Eestisse tarnitud, kuid Mysnack-i tooted on valmistatud küpsetest banaanidest soojal maal, seejärel pakendatud ning siis Eestisse saadetud.

Tootevalikusse kuulub ka soolaseid snäkke, näiteks köögiviljade segu, mis sisaldab kõrvitsat, brokolit ja porgandit. Välimuse järgi on komponendid üsna äratuntavad, kuid maitse on teine. Segu kujunes ka paljude laste lemmikuks, kes

tavaliselt värsketest köögiviljadest ei hooli. Vürtsikad kookoslaastud, mis on kõige teravam toode Mysnacki sortimendis, võivad mõne jaoks jääda liiga teravaks, kuid neid on hea purustada ning toidu sisse lisada maitseaine asemel.

Tähelepanu pälvis ja rõõmsaid nägusi lõi Mysnack-i maskott. Üritusel olid avatud töötoad, vestlusring, loengud ning vaadati filme. Võtsid osa ka paljud teised loodusliku toidu ja kosmeetikaga kauplused.

Päevast õppisin ise, et vegan toit on mitmekülgne ja maitse ei jää sugugi alla segatoidu maitsele. Kui teil tekkis huvi, leiate kontaktid ja tooted mysnack.ee lehelt.

Vilistlane Lauri Toomsalu tagasi Ühisgümnaasiumis

Maarja Lünekund, Karolin Prõhid, Kadi Kazalov G1b

Neljapäeval, 2. märtsil andis Pärnu Ühisgümnaasiumis Tagasi Kooli projekti kaudu koolitunni meie vilistlane Lauri Toomsalu, kes rääkis lähedamalt oma elust ja karjäärist ja andis näpunäiteid tööturul hakkama saamise kohta.

Lauri Toomsalu lõpetas Pärnu Ühisgümnaasiumi b ehk ajakirjandus- ja kirjanduskallakuga klassi 2005. aastal. Praegu töötab Toomsalu Ekspress Meedia turundusdirektorina. Ekspress Meedia annab välja ajalehti, nagu Eesti Päevaleht, Eesti Ekspress, Maaleht ning samuti haldab uudisteportaal Delfit. Turundusdirektorina on Toomsalu ülesanne vastutada iga päev turundusosakonna ladusalt tööta-

mise eest ning tegeleda avalike suhetega.

Vaatamata oma noorele eale, on Toomsalu oma võimekust juba tõestanud mitmel ametikohtal. Tööturul on ta olnud 11 aastat, millest 10 aastat turunduses ja kommunikatsioonis, mis on äärmiselt lai valdkond. Tegelikult läks Lauri Toomsalu pärast gümnaasiumi lõpetamist Tallinna Majanduskooli IT-juhtimist õppima, kuid sai varsti aru, et tegu pole ikkagi tema unistuste ametiga. Oma loengus rõhutas Lauri Toomsalu, et vahel ei olegi esimene eriala, mis valida, just see õige ja me ei peaks kartma eksida ja eriala vahetada või liikuda tulevikus mõnele teisele vald-

konnale

Veel rääkis Toomsalu, et tööturul hinnatakse kogemusi, hariduskäiku ja persooni. Praktika ehk kogemused on tähtsad. Sealt tulevadki Eesti kõrghariduse kitsaskohad: see on liialt teoreetiline ning ettevõtetega tehakse vähe koostööd. Samas on Toomsalu arvates Eestis siiski hea töötada ning elada: elu on kompaktsem ning asjaajamine tänu innovatsioonile kiire. Eestis on lihtsam saavutada midagi olulist.

Loeng toimus Tagasi Kooli programmi raames ja sellel osalesid meedia mooduli ning G2. ettevõtlusklassi õpilased.

Tallinna Ülikool – maailm sinu käeulatuses

Kas sa juba tead, mis on sinu järgmine samm pärast kooli lõpetamist? Kui soovid jõuda tippu ja leida eriala, mis teeb õnnelikuks, on sinu parim valik Tallinna Ülikool. Siin omandad rahvusvahelisel tasemel kõrghariduse loomingu- ja vabas õhkkonnas. Tallinna Ülikoolis kohtuvad minevik ja tulevik: sind ootavad homsesse vaatavad erialad kõrvuti õpetajahariduse pikaajaliste traditsioonidega.

Kõikides õppekavades on tähtsal kohal praktika ning erinevad koostööprojektid, mis annavad põhjalikud teadmised sinu erialal toimuvast, samuti võimaluse juba kooliajal Eestis ja välismaal kasulikke kontakte luua. Oma õpinguid saad mitmekesistada kursustega teistest TLÜ instituutidest. Siin on moodsaime filmi- ja meediakooli Baltikumis, mis ühendab kõrgel tasemel õppetöö ja mõnusa ülikoolimelu, pakkudes tasuta filmiõhtuid, hubaseid koosviibimise kohti ning tuues kokku põnevad inimesed erinevatelt elualadelt.

Tee tark valik ja leia endale huvipakkuv eriala! Et oleks lihtsam otsustada, tule 16. märtsil avatud üste päevale. Sind ootavad info-foolengud, töötoad, avatud loengud, erialade mess ja palju muud huvitavat. Avatud ukсед annavad sulle võimaluse tutvuda ülikooli, õppejõudude ning erinevate erialadega. Üritus on kõigile tasuta, võta ka sõbrad kaasa!

Loe rohkem siit: tlu.ee/avatuduksed

Tunnen...

...et ma pole väärt midagi, mina nutsin maas ja tema lihtsalt vaatas mind, ei lausunud sõnagi, Mina vabandasin 12 korda, et ma nutan, tema ei vabandanud kordagi, et ta mulle nii teeb Järele mõeldes ma isegi ei imesta, et ta mulle nii tegi Oleksin pidanud rohkem üritama, huvi näitama, sest kokkuvõttes jäin mina heast ilma, tema lihtsalt pääses Mulle öeldakse, et ole tugev, naerata, teesklen kõigi jaoks, ajan kõiki naerma, maskeerun oma huumori taha, peaasi et keegi ei näeks, et sisemiselt ma lihtsalt suren.

Arvestatud/ mittearvestatud

Oliver Jurkatam G2c

Viimasel koolisisel valimisebati simulatsioonil jäi kõlama üks idee: asendada praegune hindamissüsteem läbivalt arvestatud/ mittearvestatud (A/MA) hindamissüsteemiga. Kuid sellel on ilmselt mõned probleemid. Praegune hindamissüsteem on industriaalajastu jäänuk, mis filtreerib ja jaotab inimesi nn toote kvaliteedi põhjal. Kohati võib süsteem olla diskrimineeriv, kui hinnatakse muusikat, kunsti (loomeaineid) ja kehalist kasvatust (füüsilisi atribuute).

Kõige olulisem puudujääk A/MA süsteemil on filtri vähenemine, mis omakorda põhjustab turul oleva konkurentsi vähenemist, tootekvaliteedi kadu ja äärmiselt suurt konkurentsi kõrgema hariduse poole pürgijatel.

Kuna kõrgharidusele võib A/MA süsteemi kohaselt igauks pääseda, võib turul olev konkurents väheneda põhjusega, et töötavate inimeste kvaliteet langeb. Oletades, et kõigile konkureerivatele firmadele satuvad selle süsteemiga vaevu õppinud inimesed, ei toimu toote omaduste suhtes mingeid edusamme. Kõik see põhjustab kaudselt arengu seiskumist. Lisaks, selle süsteemiga on võimatu eristada olulisi inimesi tavalistest inimestest, näiteks arste, teadlasi jne, kuna nende õpitulemused on täpselt samasugused.

Antud probleeme saab lahendada lisades protsendi, millele A/MA töö

on sooritatud; hinnates selle süsteemiga ainult teatud aineid; korrigeerides A hinde saamise läveprotsenti; koostades teste spetsiifiliselt vähemuse jaoks.

Viimaks, kui hinnata ainult spetsiifilisi aineid A/MA süsteemiga, kaob diskrimineerimine läbinisti, kuna kaovad loome- ja füüsiliste võimete variatsioon.

Protsendi lisamisega saaks tavalised inimesed eraldada spetsialistidest, kuna oletatavasti on A hinde saamiseks vajalik kõigest 50%. Sellisel juhul saavad asutused filtreerida kõrgemale protsendile sooritatud hinded vähesematest.

Alternatiivselt, kui korrigeerida A hinde sooritamise läveprotsenti, kaob vajadus hinde kõrvale protsendi lisamiseks. Kahjuks on antud variant diskrimineerivam, kuna MA töid oleks sedavõrd rohkem. Diskrimineerimine on toleeritavam, kui koostatakse teste spetsiifiliselt vähemuse jaoks, kuna väljalangemisprotsent oleks sellisel juhul nii või teisiti suur.

Kohati võib süsteem olla diskrimineeriv, kui hinnatakse muusikat, kunsti (loomeaineid) ja kehalist kasvatust (füüsilisi atribuute).

Viimaks, kui hinnata ainult spetsiifilisi aineid A/MA süsteemiga, kaob diskrimineerimine läbinisti, kuna kaovad loome- ja füüsiliste võimete variatsioon. Sellisel juhul võib hinnata õpilase protsessi kindlatele kriteeriumitele vastamise asemel.

Teatavasti kõik alternatiivsed hindamissüsteemid kohati vigased. A/MA süsteem sobiks kõige enam, kui see ühendada praeguse hindamissüsteemiga. Sellisel juhul oleks võimalik kummagi süsteemi miinused eemaldada teise plussidega.

Null-motivatsioon

Kerstin Ollõ G3c

Saabumas on kevad – kahelesteistkümnes kevad, mida võtan vastu koolipingis. Tunne on tuttav, kuid ometi täiesti erinev 2006. aasta kevadest, mil kuulsin esimest korda ajude raginale vahelduseks ka linnulaulu.

Tasa ja targu, peaaegu märkamatu ilmub ta meie sekka. Nagu pika peiteajaga haigus, mis ei anna endast kohe märku ja muutub lõpuks krooniliseks. Me

istume üheskoos selles hallis klassiruumis ja kuulame/kuuleme tulpinud nägudega inimest, kes oma kogenematus tõttu üritab meile meeletult midagi selgeks teha, või fanaatikuid, kes endiselt peale pikki aastaid ei mõista, kuidas noored ikka veel millestki aru ei saa. Mõni meist räägib järgmise nädalavahetuse peost, teine aga katsub põialdega nutitelefoni ekraani auku hõõruda. Hukkamõistmine on siinkohal aga üleliigne, kui mitte täielikult, siis vähemalt osaliselt. Miks?

See tähtede rägestik ei ole kirja pandud, et kedagi õigustada või hoopis maa alla suruda, vaid selleks, et kõik osapooled tuleks keskpõrandale kokku. Ühelt poolt kõlab surmalähedane ägamine ning teiselt poolt veidi üleolev mu-

helemine. Keegi neist ei näe aga sedasama vaikset Musta Augu sarnast varju. See tõmbab endasse, peatab aja ning muudab kõik nõnda raskeks, et edaspidi

Kuid võibolla peaksime liialt kiiresti edasi tuhiseva rongi pealt maha kukkunud seikluskaaslasid aidata üritades ning juhtunust õppides veidi aega maha võtma ja tegema ümberkorraldusi.

da raskeks, et edaspidi siliikumine tundub ilmvoimatu. Ometi paistab valgus – ta sirab isegi siis, kui ta pole seal, kus teised seda ootaksid. Me ei tea elust midagi, me pole selle surmaga lõp-

peva suguhaiguse raskustega tutvunud. Selles meid süüdistada on sama hea kui oodata 20-aastaselt noorelt kümnet aastat spetsialisti töökogemust. Me olemegi kogenematud ja lollid, kuid me saame aru asjadest, mis jäävad varasematele põlvedele võõraks. Tunnistagem üheskoos, et meil on üks teiselt midagi õppida. Te võite ju väita, et

Pea tõdema, et noored elavad

oma elu tihti keerulisemaks, kui vaja oleks. Pidev asjade edasilükkamine ja hoolimatus viivad ummikusse. Kuid võibolla peaksime liialt kiiresti edasi tuhiseva rongi pealt maha kukkunud seikluskaaslasid aidata üritades ning juhtunust õppides veidi aega maha võtma ja tegema ümberkorraldusi. Võibolla siis jõuame olukorrani, kus tugevalt kinni hoida jõudvad noorukid ei peaks nende jaoks teokiirusel liikuval masinal reisisid lootust kaotama ja midagi uut endale otsima. Teises äärmuses rongist veel ühe sõrmega hoidvad õnnetud ei peaks aga laialt haigutava elukriisitu kohal rippuma ja lõpuks lahti

Me ei tea elust midagi, me pole selle surmaga lõppeva suguhaiguse raskustega tuttavad. Selles meid süüdistada on sama hea kui oodata 20-aastaselt noorelt kümnet aastat spetsialisti töökogemust.

laskma, sest niipea kui nad taas peale saaksid, oleks libisemine kerge tulema. Jah, saabumas on kevad – sarnane, kuid ometi teistmoodi – saatmas null-motivatsioon, paratamatus.

Kas meie vaesuses on tõesti süüdi ainult riik?

Kerli-Josefin Järvoja G3c

Koolist koju jõudes kuulen ema jälle ohkimas, kui vähe raha arvel on, ning minuteid lugemas, millal see neetud palgapäev juba tuleb. Samuti võib sarnaseid situatsioone kohata pea et igas teises keskmises Eesti peres. Inimesed on vihased ülemuste peale, sest nad maksavad ju ainult 3 eurot tunnis. Nad on vihased riigi peale, kui teatatakse tulumaksu suurenemisest või mõne toetuse vähendamisest. Halvemal juhul vihastab mõni isegi oma lapse peale, et too tahab näiteks jalgpallitrennis käia või kitarri mängima õppida, mida vanema rahakott kuidagi ei võimalda.

Juba ammu ajast on levinud arusaam, et mida rohkem inimene töötab, seda rohkem raha tal on. Sajandeid tagasi see tõesti toimus, kuid tänapäeval tuleb võitjaks see, kes suudab kõige kiiremini pideva infoga kaasas käia ning headest võimalustest õigel hetkel kinni haarata. Kui paljud meist tegelikult tunnevad end õnnelikena, kui nad peavad kasvatama oma lapsi kahe-toalises üürikorteris, käies iga päev kella seitsmest viieni tööl ning pannes kolm neljandikku oma palgast ära maksude või laenude alla? Kui hästi tunneksid end sina, kui sa pead oma lapsele ütlema, et ta ei saa minna klassireisile või teise linna ülikooli, sest lihtsalt raha selleks pole?

Laps väärrib täisväärtuslikku elu ning samamoodi väärrib seda ka tema vanem. Ma ei tahagi väita, et

üürikorteris ei saa elada täisväärtuslikku elu või et 3-eurose tunnipalgaga ei ole võimalik hästi elada. Arvan, et kõik saab olla hästi ainult nii kaua, kuni inimene on ise õnnelik. Kui tal tekib tunne, et väärrib hoopis midagi paremat ning miski teeb teda õnnetuks, siis on viimane aeg selle parema nimel ka tegutseda hakata.

Maailm vajab ettevõtlikke inimesi. Ka Eesti vajab rohkem hakkajaid kodanikke. Ka rohkemad lapsed vajavad vanemaid, kes oskavad leida võimalusi neile parema elu pakkumiseks. Arvan, et üks kõige parem sissetulekuallika võimalus, mis olla saab, on ettevõtetus.

Ettevõtja saab planeerida ise oma aega, tema tulu sõltub tema enda pingutusest ning heal juhul võib see tulu olla üpris märkimisväärne summa. Eduka ettevõtjana saab inimene leida lapse jaoks kindlasti rohkem aega ning pakkuda talle rohkem võimalusi. Meie riigi majandustase on kindlasti seotud ka ettevõtjate arvuga Eestis. Mida rohkem luuakse ettevõtteid, seda rohkem tulu saab riik, seda edukamaks võib minna ka eksport välisriikidesse ning seda rohkem loovad kohalikud elanikud juurde väärtusi, pakkudes Eestis rohkem kohalikku toodangut/teenust või teenides ise ettevõtjana head passiivset tulu.

Arvan ka, et väga hea võimalus lisatulu teenimiseks on kasumi

eesmärgil investeerimine, milleks on tänapäeva maailmas palju erinevaid viise. Iga inimene võib investeerida aktsiatesse, kinnisvarasse, laenuühistutesse ning teenida sellega endale elatist. See ei nõua mitte mingit kõrgharidust, vaid ainult veidi teadmisi investeerimise valdkonnast. Ka riigile toob see rohkem kasu, kui rohkem kodanikke investeerib ning kaupleb. Mõelge, kui hea tunne oleks pärandada kunagi oma lastele mõni investeerimise eesmärgil ostetud korter või näiteks hunnik suure väärtusega aktsiaid. Mida rohkem vanem vaeva näeb, seda elamisväärssem elu on ka tema lapsel.

Väga lihtne on teha mossis nägu pähe ning süüdistada igas oma probleemis riiki või ülemust. Hoopis raskem on aga leida vigu iseendas ning vastavalt tegutseda. Kui teile ei meeldi töötada seitsmest viieni miinimumpalga eest, ärge tehke seda. Kui te tunnete, et te suudaksite olla midagi enam, pakkuda oma lapsele midagi enam, siis tehke kõik selleks, et see ka juhtuks.

Meie väike riik vajab edukaid ettevõtjaid, investoreid, aktsionäre, head tulu teenivaid inimesi ning mis kõige tähtsam: õnnelikke ja rahul elanikke, hakkajaid emasid ja isasid, kes teevad kõik selleks, et meie riigi tulevik ehk järeltulevad põlvkonnad oleksid edukad ning sära- vad inimesed.

Tõsielusarjad – miks?

Romet Annast G3c

Viimastel nädalatel on palju kirgi kütnud TV3-s jooksev telesaade „Prooviabielu“. See on osutunud nii populaarseks, et meedias ilmub pidevalt uudisnupukesi peaosaliste kohta ja Facebooki, Instagrami ning Twitterisse on tehtud n-ö meemikontod. Eesti telekanalitele paistab meeldivat labastavate ja alavääristavate saadete edastamine.

TV3 on varemgi hea maitse piiride ületamisega silma paistnud. Mõne aasta eest näidati saatesarja „Õhtusöök viiele“, kus üks seltskond käis viiel päeval järjest üksteisel külas. Võõrustaja pakkus neile oma valmistatud toitu, mida sama seltskond punktidega hindas. Erandiks oli vaid poliitik Max

Tegelikult seisnebki probleem rohkem selles, kuidas kanal saateformaadi kirjutab või sisse ostab.

Kaur, kellel olid palgatud saateosalistele süüa tegema kokad. Probleemiks oli aga see, kuidas „Õhtusöök viiele“ kokku monteeriti. Puudus igasugune sisu, tegelased kommenteerisid suvalisi teemasid, läksid vaidlema, kutsuti esinema mõni sülidibänd ja sellest kõigest lõigati välja klippe, mida siis justkui uuesti ja huvitavalt kokku lapiti.

Hetkel jookseb TV3-s „Prooviabielu“. Saate ootamatu populaarsus ei tulnud telekanalile kindlasti üllatusena, pigem oli see sarnaste saadete edukuse tõttu etteaimatav. Tegu on lihtsasti tarbitava meelelahutusega, mida vaadates palju kaas mõtlema ei pea. Saatesse tunduvad osalema läinud

kerget kuulsust otsivad tegelased, kelle labane kõnemaneeer ja käitumisviis peaks televaataja hoopis mõtlema panema, miks nad oma aega sellisele rumalusele raiskavad. Tegelikult ei saa Eestis kõõrdi vaadata ka sellele, kui keegi on „lihtne maapoiss“ – suurem osa meie endi vanematest on ka maal üles kasvanud. Ühel hetkel osutus saate populaarsus aga nii suureks, et „Prooviabielu“ meemileht tuli Facebookis halvustava suhtumise tõttu sulgeda. Loodus tühja kohta ei salli ja nii sai alguse „Best of Prooviabielu“.

Selliste lehekülgede tekitamine paneb aga küsimuse alla inimeste endi moraalnormid. Kuidas saab keegi üldse normaalseks pidada teise inimese üle naermist, kes on pärit katkisest perekonnast, elab koos vanavanematega ja kelle haridustee on lõppenud pärast kaheksandat klassi? Ilmselgelt ei saagi selline inimene käituda oma vanusele vastavalt ja käitub ka saates nii põhjusel, et talle tundub, et ta on mingis grupis sedasi toimides tunnustatud.

Ka Kanal 2 saateformaate valiku tõttu on arutletud selle üle, kui eetiline on toota tõsielusarju nii, nagu see Eestis kombeks on. 2005. aastal said vaatajad igal nädalal kaasa elada „Bussi“ tegemistele. Formaadi sisuks oli kokku koguda kamp inimesi, kes üksteist ei tea, ja panna nad koos üle riigi bussiga tiirutama. Muuhulgas nopiti saates välja klipikesi saateo-

salisest, kes polnud kunagi teatris käinud, ja tema pihta käivaid kommentaare ning näiteks sellest, kuidas üks tegelastest oli herilase käest nõelata saanud ning seejärel üles paistetanud. „Bussi“ puhul paistab tagantjärele vaadates samuti silma see, et osalejateks olid end otsivad ja sageli katkistest peredest pärit 20ndates noored. Näiteks saateosaline Meelis tunnistas alles hiljuti, et ema karistas teda sageli ranga peksemisega, detailidesse siinkohal pigem ei laskuks.

Telekanalite eetikakoodeksist kinnipidamise kohta ei pannud aga ajakirjanikke artikleid kirjutama see, kui labastavalt on saade kokku monteeritud, vaid see, et üks saate osalistest tegi pärast „Bussi“ lõppemist enesetapu. Põhjuseks oli „Bussi“ tõttu nurjunud suhe. See tekitaski küsimuse, miks võetakse saatesse osalema noori, kellel puudus teadmised võimalikest tagajärgedest.

Lihtne on öelda, et inimene, kes ise sellises sarjas osaleb, on tähelepanuvajadusega ning igaüks kujundab oma mainet. Tähelepanuvajadusel on alati psühholoogiline põhjus, millest telekanalid ei tohiks mööda vaadata. Selle eiramine viib ka nende enda mainet alla. Tegelikult seisnebki probleem rohkem selles, kuidas kanal saateformaadi kirjutab või sisse ostab. Paraku on TV3 ja Kanal 2 selles osas negatiivselt silma paistnud: labastavaid, sisutühje ning kontekstist välja võetud pooltunniseid tõsielusarju on rohkem kui kuradito- sin.

„Mina jään“ ehk Teel laulu ja tantsupeole

Pille-Riin Makilla G3b

Sel suvel toimub 30. juunist - 2. juulini Tallinnas XII Noorte laulu- ja tantsupidu. Selleaastase peo nimemeks on „Mina jään“ ning laulupeo peadirigendiks on Heli Jürgen-son ja tantsupeo pealavastajaks Margus Toomla. Ka meie kooli segakoor ning rahvatantsurühm pürgib suvisele peole ning esimesed ülevaatusedki on juba edukalt seljatatud.

Laulupeost ja selle korraldamisest

Selle aastase peo noored on põlvkond, kes on sündinud vabas Eestis. Nende jaoks on maailm valla ning Eestisse elama jäämine on vaid üks miljonist võimalusest, mis maailmal on pakkuda. Selle maaga seovad neid juured, mis on aastatuhandete pikkuse ajalooga; nemad on need noored, kes alles hakkavad kujundama Eesti riigi ja rahva teed. Kui laulupidu tõstab seekord esile just noori eesti heliloojaid ja koorijuhte, siis tantsupeo lugu tugineb vanale muistendile Koidust ja Hämarikust ning igikestvate väärtuste edasikandumist põlvest põlve.

Enne suurt pidu toimub üle Eesti 493 eelproovi, mille põhjal valitakse peole saajad. Laulupeol kõlab kokku 44 laulu ja orkestriteost ning tantsupeol tulevad ettekandele 22 tantsu. Eelproovide mõte ongi korraldajatel saada ülevaade noorte ettevalmistustööst ning

julgustada neid veelgi enam ühise eesmärgi nimel pingutama.

Peo ideed ning repertuaari tutvustati juhendajatele ning laiemale üldsusele juba eelmise aasta jaanuaris laulu- ja tantsupeo Terepäevadel. Esimesed õppeseminarid nii koorijuhtidele kui ka tantsurühmade juhendajatele ning tantsijatele toimusid aprillis 2016. Ka suvel ei antud juhendajatele puhkust ning ka siis toimusid üle Eesti erinevad õppeseminarid, mis jätkuvad ka veel sel aasta. Kätte jõudnud sügisega alustati kibedat tööd kõigis koorides ning tantsurühmades, kaasa arvatud meie kooli segakooris ning noorte segarühmas.

Segakoori töökas esimene poolaasta

Käesoleva õppeaasta oktoobri esimesel nädalavahetusel toimus segakoori koorilaager Tori Põhikoolis. Läbi võeti kõik esimeseks eelprooviks nõutavad laulud ning õhtul andis ka koori-rebased oma vande ja arvati ametlikult koori liikmete hulka. Muusikaõpetajale Kadri Keskkülale tuli appi ka koorijuht Tõiv Tiits, kes tegeles poiste häälerühmadega. Kuid ega laulu ei ole kunagi liiga palju ning enne esimest suurt eelproovi toimusid ka kaks pikemat laulupäeva detsembris ja jaanuaris, kus lihviti ning õpiti kogu segakooride repertuaari.

Esimene eelproov toimus Pär-

numaa segakooridele 26. jaanuaril Pärnu Kontserdimajas kell 10. Kõigepealt rääkisid laulupeo peadirigent ning segakooride liigijuht Kaspar Mänd noortele peo ideest ning samuti mälestati ühekoos äsja meie seast lahkunud heliloojat Veljo Tormist, kelle kooriseaded lauludest „Meil aia äärne tänavas“, „Kui mina alles noor veel olin“ ja „Vaikne kena kohakene“ tulevad ka suvisel peol esitusele. Peale seda lauldi koos läbi I eelproovi laulud ning dirigendid jagasid juhendajatele veel juhtnööre, kuidas edasi harjutada. Peale seda laulsid kõik segakoorid ükshaaval ette laulu „Elu on lootus ja loomine“.

Rahvatantsijate teekond suure sihi poole

Ka kooli noorte rahvatantsurühm hakkas kohe septembris kibeda tööga peale. Kõigepealt õpiti uute tantsijatega selgeks põhilised eesti rahvatantsu sammud ning liikumised. Õpetaja Tiiu Pärnits rääkis noortele ka tantsude terminoloogiast ning eesti rahvatantsu eripärast ning tähtsusest. Kui muidu toimusid trennid reedeti poole viiest seitsmeni, siis jõuluvaheajal said noored kokku suisa kaks korda nädalas 3-tunnisteks proovideks. Jaanuari viimasel nädalavahetusel toimus ka tantsulaager, kus kahe päeva jooksul lihviti kõiki ettetantsimisele tulevaid tantse.

Esimene ettetantsimine Pärnu-

maa noortele tantsijatele toimus 31. jaanuaril Pärnu Mai koolis. Pärnumaalt oli noorte segarühmi viis. Üheskoos tantsiti kõige pealt tantsupeo finaaltantsu „Oige ja vasemba“ ning seejärel tantsisid kõik rühmad ette ülejäänud neli tantsu noorte segarühmade repertuaarist. Kui kõik olid tantsud tantsinud, alustas liigijuht Helena-Mariana Reimann tantsude parandamisega. Selleks kutsuti iga tantsu jaoks ette vaid üks rühm, kelle peal näidati, kuidas on õiged võtted ja sammud ning millised on uued, Kalevi staadioni jaoks kohandatud tantsujoonised.

Esimene tagasiside peole pürgijatele

Tagasisided nii kooridele kui ka tantsurühmadele saadeti juhendajatele mõni päev pärast ettelaulmisi ja tantsimisi. Suureks rõõmuks pidasid peo korraldajad meie kooli noori väga tublideks ning ettevalmistus mõlema kollektiivi puhul oli korralik. Kuid juba aprillis ootavad ees järmised ülevaatused, kus otsustatakse, kes saab suvel peole ja kes mitte. Kuid heale õnnele ei saa keegi lootma jääda ning laulude-tantsude harjutamine käib endiselt suurel hool edasi.

Piletid peole on juba müügis, seega suvel Tallinnas näeme!

Ära oota, sest täna on homme!

Kärt Kangur G2c

19. veebruaril astus Pärnu Endla teatri lavale Tõnis Niinemets *power-up comedy*’iga „Homme on täna.“ Tegu oli Niinemetsa teise omaloomingulise *stand-up* etendusega. Nüüdseks on „Homme on täna“ olnud juba 20 erineval laval, nagu näiteks Tallinnas, Tartus ja Võrus.

Loo põhisisu seisnes selles, et maailm liigub liiga kiiresti ning inimesed ei mõista, kuhu see kõik suundub. Niinemets andis publikule lahendusi, kuidas kohaneda kiire elutempoga. Tema meelest on tüüpilised lahendused juba vanaks jäänud. Kuna keegi polnud seni veel uusi kohanemiseid välja pakkunud, siis võttis tema selle koha üle, et motiveerida Eesti inimesi.

Tõnis käsitles mitmeid aktuaalseid teemasid, mis puudutavad meie kodumaad – meditsiini puudused, erakondade tõeline olemus, riigi julgeolek, ajakirjandus ning eestlaste aja- ning rahapuudus. Ta

rääkis veel teemadest, nagu näiteks Brexit, terrorism, sotsiaalmeedia ning Ameerika värske president Donald Trump. Kõikidele teemadele lähenes ta kriitiliselt ning huumoriga.

Kõige detailsemalt puudutas ta eestlaste ajapuudust. Ta mainis, kuidas meie rahvas ei oska puhata ning ajab tööd taga kuni surmani. Nii aga ei jää elu jooksul aega iseendale ning perele. Näiteks tõi ta iseenda, kes on päevast päeva laval ning enda lapsi näeb kasvamas ainult siis, kui nad magavad.

Tõnis hämmastas publikut oma kiire rääkimistempoga. Oli lausa imeksandav, kuidas tüüpilise 15-minutilise jutu rääkis ta kõigest ära viie minutiga. Lisaks imestlusväärsele rääkimistempole üllatas näitleja ka oma keelteoskustega. Laval oli kuulda lauseid hispaania, prantsuse, saksa, soome kui ka vene keelest.

Kuna mulle väga meeldib, kui asjadele lähenetakse kriitiliselt, siis

XII noorte laulu- ja tantsupeo etenduste ja kontsertide ajakava:

R, 30. juuni

Kell 19.00 Tantsupeo I etendus Kalevi keskstaadionil

L, 1. juuli

Kell 13.00 Tantsupeo II etendus Kalevi keskstaadionil

Kell 15.00 Rahvamuusikapidu

Kell 19.00 Tantsupeo III etendus Kalevi keskstaadionil

P, 2. juuli

Kell 9.30 Rongkäik

Kell 14.00 Laulupidu Lauluväljakul

See on rokkmuusika

Claus-Kristjan Maido G3a

Kas te teate selliseid bände, nagu Red Hot Chili Peppers, Metallica, Fall Out Boy, Sum 41 või siis Three Days Grace? Kui teate, siis on teil suht hea arusaamine, mis asi see rokkmuusika üleüldiselt on.

Rock-muusika on laialdane ja varieeruv levimuusikaliik, milles enamasti meloodilist vokaali saavad kitarr, trummid ja suht

tihti ka bassikitarr. Žanriti võivad instrumendid erineda ning ka klahvpillid, nagu klaver ja süntesaator, on üsna tüüpilised.

Rokkmuusika juured peituvad 1950. aastate kiiremas ning lärmas kamas *rock'n'roll*'is, *rockabilly*'s ning bluisis. Mõelge näiteks Elvisele või Chuck Berryle. 1960. aastatel tekkisid sulamžanrid folgi ja džässiga. 1970. aastatel järgnes veel suurem rokkmuusika piiride avardumine, mille tagajärjel tekkis juurde mitmeid alamžanrid nagu *soft-rock* (pehmodele), garaažirokk ja punkrokk (mässajatele), indie rock, funk rock (tantsulõvidele), raskerokk ja metallmuusika.

Funkrokk on žanr, mis segab funki ja rokki. Seda iseloomusta-

vad tantsulased rütmid ja hullud bassikäigud. Esimesed bändid, keda peetakse žanri algatajateks,

on Jimi Hendrix Experience, Eric Burdon and War ja minu lemmik – Red Hot Chili Peppers. Populaarseks sai žanr alles 1980. ja 1990. aastatel.

Hard-rock tekkis 1960 aastatel

garaažiroki ning psühhedeelse roki liitumisel. Sealles kasutatakse aggressiivseid vokaale, basskitarre, trumme ning moonutatud heliga elektrikitarrid.

Populaarsemad bändid on näiteks Led Zeppelin, The Who, Queen, Deep Purple, Aerosmith,

AD/DC ja Van Halen. Raskerokk hakkas enda populaarsust kaotama 90. aastatel, mil r'n'b, hipopi (Tupac), grunge, (Nirvana) Britpopi (Oasis) äriedu selle kõrvale tõrjusid. Sellest hoolimata liikusid paljud post-grunge bändid tagasi raskeroki juurde.

Heavy-metal ehk metal on 1960. aastate lõpul ning 1970. aastate algul *bluesist* ja rokkmuusikast tekkinud muusika-suund, mille algusaastaid iseloomustasid sünged, sageli okultsete mõjutustega laulutekstid. Kasutatakse minoorseid meloodiaid ning taustamuusikas on instrumentidest suurem rõhk elektrikitarridel ja trummidel.

Üheks esimeseks metalli viljelejaks andsamblikis loetakse sageli briti gruppi Black Sabbath. Samuti ka bände Led Zeppelin ja Deep Purple. Aga *heavy metal* tegi peavoolumuusikaks ikkagi Metallica, mida peetakse praegugi kuulsaimaks metal-bändiks.

Oviar-Gregor Annus G3c

Hoogne komöödia saab alguse tänapäeval, mil ühe täiesti tavalise pereisa argipäevane rutiin lüüakse pea peale sellega, et ta palutakse kodumaale tuvastama isikut, kes on kasutanud tema andmeid, kuid sellest ilmast hiljuti lahkunud.

Filmi keskmes on kolm noormeest, kes elavad nõukogudeaegses Tallinnas. Ajaliselt on tegu umbes 80ndatega, raudne eesriie püsib oma täies hiilguses ja NSV Liidu lagunemisest pole veel mingeid märke. Noormehed on oma varajastes 20ndates, nad ei käi koolis ega oma ka kindlat töökohta, kaks noormeest elavad isegi veel vanemate katuse all ja rahalist

kindlust neil ei ole. Ent päris vaevalt nad siiski ka ei ela, nimelt tegelevad noormehed illegaalse äri- ga ehk müüvad Eestis edasi välismaalt toodud tooteid.

Ühel hetkel hakkab aga see äri otsa saama ja tuleb midagi uut välja mõelda, lisaks sellele ähvardab noormehi kaheaastane sõjaväekohustus ja sunniviisiline minek Afganistani sõtta. See kõik motiveerib poisse kodumaalt põgenema, et pääseda vabadesse nautima vilju, mida nad on näinud vaid teleri vahendusel ja sellel hetkel kodumaale kunagi oodata ei oska. Nii pane-

Rahvakangelased

vadki poisid plaani paika ja põgenevad kummipaadiga läbi Soome Rootsi. Muidugi ei puudu sellelt teekonnalt erinevad seiklused, kuid palju põnevam alles algab svenssonitemaal.

Nad võetakse vastu kui tõelised kangelased, kes murdsid läbi raudse eesriide. Kui aga meediakära vaibub, avastavad „sangarid“, et neist on saanud tavalised tülikad

elu otsima. Mario näol on tegemist isikuga, kes ei suuda asju kuidagi ausal teel ajada ja nii minnaksegi tema algatusel Rootsi, kus ta hakkab panku ja juveelipoode röövima Kolmas noormees ehk Rambo on neist kõige vähesema aruga ja selline teistega kaasamineja, ent ka tema leiab endale koha elus ja ilmselt elab siiani õnnelikult.

Filmi moraaliks võiks olla see, et järjepidev seaduseõõnestamine, eriti veel sellises tegevuses lohakaks ja ahneks muutumine, lõppeb varem või hiljem kehvasti. Film püüab minu arvates näidata

sisserändajad. Äraelamiseks tuleb hakata tegema midagi nii nõmedat, nagu seda on töö. Poisid pole siiski loomult allaandjad ja üritavad uute pööraste plaanidega läänemaailmas läbi lüüa. Üks noormeestest püüab läbi lüüa ausal teel, ent tema sõbrad tegelevad aina hullemate kuritegudega.

Ralf ehk siis noormees, kelle tutvustamisega saab film alguse, on loomult pigem rahulik ja püüab asju ajada ausal teel, lisaks ei anna talle terve aeg rahu see, et temast jäi kodumaale rase tütarlaps, samal ajal kui tema põgenes Rootsi uut

sedu, et meil kõigil siin elus on koht ja varem või hiljem loksuvad asjad paika. Veel võib välja tuua selle, et filmis on väga selgelt näha, et pühendumine ja tegevuste läbimõtlemine viib sihile ning pidev rapsimine lõppeb pigem kurvvalt. Üleüldiselt on tegu ühe hea Eesti filmiga, mis on täidetud pideva huumori ja näitlejatööga.

iBoy

Kardo Link G3c

Alles välja tulnud „iBoy“ on ulmefilm, mis põhineb Kevin Brooks samanimelisel raamatul. Film räägib ühest Inglismaa poisist Tomist (Bill Milner), kes elab ohtlikus rajoonis, kus tegutsevad jõud. Ühel koolipäeval kutsus Tomi crush Lucy (Maisie Williams), kes on ühtlasi ta klassiõde, enda poole eksamiteks õppima. Kohale jõudes satub Tom kuriteopaika, kust ta üritab põgeneda, kuid üks pättidest tulistab teda pähe.

Tollest õhtus polnud enam Tomi elu enam endine. Ta oli saanud endale supervõime, tänu millele ta üritab rajooni pättidest ja sulidest puhastada. Algatuseks otsib ta üles gängiliikmed, kes teda tulistasid ja ta armsat klassiõde vägistasi. Eri-nevatele inimestele järjest kätte

makstes ristuvad tema teega järjest ohtlikumad kurjategijad. Ta võtab endale internetis identiteediks „iBoy“.

Selle kasutajanime alt laeb ta üles videoid, mis näitavad, kuidas ta kurjategijatele kätte maksab. Iboyst saab uus superkangelane, keda kõik pooldavad. Kuniks lõpuks tuleb mängu rajooni kõige kangem vend, kes poob üles ühe oma jooksupoissidest, et iBoy oma tegevuse lõpetaks. Peale seda kaob Tomil igasugune toetus, tal palutakse lõpetada, et enam selliseid asju ei juhtuks.

Ennastotsivate tegude abil, kuid teiste toetusteta läheb Tom ikka edasi, purustades paljude usalduse. Nagu enamiku filmidega ikka, lõpeb film õnnelikult ja peategelane

saavutab oma eesmärgi. Kõik elavad õnnelikult ja rahulikku elu edasi.

„iBoy“ on üsna ettearvata, nagu paljud filmid. Põhiline puant on filmi alguses, kus kangelast tulistatakse pähe, mistõttu ta saab endale imelised supervõimed. Eriefektide poolest on film täpselt paras, polnud küll nii palju, kui tänapäeva hollywoodi filmides, kuid samas olid need väga head. Lugu oli kaasahaarav, sest iBoy supervõime on otseses seoses tänapäeva nutiühiskonnaga.

Mulle isiklikult meeldis see film väga. Soovitan vaadata kõigi, kellele vähegi meeldivad ulmefilmid, kuna see läheb väga hästi kokku tänapäevase digireaalsusega.

Vangistatud

Melody Pöder G2c

See ei ole tavaline *thriller*, mida vaadates on sul poole ajast silmad kinni. See on film, kust leiab kurbasid kaotusmomente, pingelist teadmatust ja frustrerivat reaalsust. „Vangistatud“ on lavastaja Denis Villeneuve 2013. aastal valminud meistriteos, mille sisu keerleb ümber kahe perekonna traagilise juhtumise.

Kui Doverite ja Birchide ühise tänapäevaõhtusöögi ajal jäävad kadunuks perede noorimad tütre, algab ränk raske emotsioonide mäng, millega toimetulemine on kõigile asjaosalistele meelt raske ja kurnav. Kui pereisa Keller Dover mõistab, et politseil läheb

läheb liiga kaua aega tüdrukute leidmisega, on mees sunnitud ohjad enda kätte haarama ning asub süüdlast otsima. Samaaegselt leiab mees ennast kahe tule vahelt, kuhu uurimisega tegelenud uurija Loke on ta seadnud. Kas lahendada asju enda viisil või usaldada politseinikke – see on meeletu pereisa suurim küsimus.

Filmis leiab näitlejate seas mitmeid hinnatud nimesid, nagu näiteks Hugh Jackman (Keller Dover) ja Jake Gyllenhaal (uurija Loke). Jackmani poolt mängitud pereisa

roll peaks minema hinge igale lapsevanemale. See ahastav emotsioon oma tütre pärast ja mõte, et ta ei saa mitte midagi ära teha, peegeldub näitleja silmades ja väljendub igas pisidetailis. Ta ei tee midagi suurt, kuid see mõjub suurelt.

Veelgi suurema mulje jätab Gyllenhaali osatäitmine detektiiv Loke'ina. Ta näitlejatöös on palju väikseid detaile, mis muudavad

välja lugeda terve loo, ja seda kõike kõigest mõne sekundi jooksul. Näiteks võib välja tuua stseeni, kus politseinik näitab Kellerile kahtlusealuse korterist leitud lastereidid ning mees tunneb ära oma tütre soki, mis on verine. Just see verine sokk loob väga kohutavaid ettekujutuspilte, mille kulminatsioon on kõike muud kui ilus.

Kahjuks leiab filmist ka minu jaoks natuke problemaatilisi külgi.

Üks selline on helindus, mis kohati on üle võimendatud. Näiteks sammud, koputused ja autoukse avamine kõlavad ebaloomulikult kõvasti, mis on filmi

detektiivi pisut ebastabiilseks, nagu näiteks huultega mängimine, närviline põlveväristamine ja kiired silmapilgutused. Aga kõigele sellele vaatamata mõjub ta tervikuna äärmiselt kaalutleva ja kahe jalaga maa peal oleva isiksusena.

Filmi kaameratöö on äärmiselt imetusväärne. Pikad ja ilusad vaikselt liikuvad kaadrid muudavad olustiku täiesti ideaalseks ja tõmbavad endasse. Need kirjeldavad perfektselt filmi emotsioone. Kõige paremad on filmi lähivõtted, kus ühest väiksest detailist võib

vaadates häiriv. Samuti on esile tõstetud inimeste hingamine, kuid see rõhutab olukorra pingelisust ja situatsiooni emotsionaalsust ning on seega õigustatud.

Film sobib just neile, kellele meeldib emotsionaalsus ja pinged. Tänu rahulikult kulgevale tempole ja salapärale on „Vangistatud“ just selline film, mis mõjutab psühholoogiliselt ja paneb elu üle järele mõtlema.

Kui mina oleksin valitseja...

Katrin Kuusk G2c

„Kui mina oleksin valitseja...“ kuulutas väikene tüdruk, kuid ta ei saanud oma lauset lõpetada. Kõik hakkasid tüdruku üle naerma.

Tüdruku juurde kõndis vanamees, kes lausus vihaselt:

„Naised ei ole loodud valitsejateks. Naiste eesmärk on olla kodus ning hoolitseda laste eest.“ Ta lisas: „Kas sa oled üldse enne naisvalitsejat näinud?“

Tüdruk lausus õrnalt: „Ei ole.“ Vanamees vastas veelgi vihasemalt kui enne: „No säh sulle. Mitte üheski naisest ei saa valitsejat. Sinusugusest plikatirtsust ei saa valitsejat.“

Tüdruku silmadest hakkasid voolama pisarad ning ta jooksis suure kiiruga koju.

Koju jõudes lohutas teda ema, kuid emagi arvas, et tüdrukul on liiga suured unistused. „Tütrekene, kas sa ei arva, et sa ehitad endale liialt suuri õhulosse?“ lausus ema tasasel häälel.

Tüdruk vaatas emale pettunud näoga otsa ning ütles: „Ema, miks sa ei usu minusse?“

Ema vastas: „Tütreke, naiste koht kodus. Nii on see alati olnud ning nii see ka jääb.“

Tüdruk oli vihane. Ta arvas, et ainuke inimene, keda ta usaldada sai oli ta ema, kuid isegi tema vedas tüdrukut alt. Tüdruk teadis, et ta peab midagi ette võtma. Ta tahtis kõikidele näidata, milleks ta tegelikult võimeline on.

Mitmekümne aasta pärast oli sellest samast pisikesest tüdrukutirtsust sirgunud naine, veelgi enam, temas oli saanud valitsejanna. Ta istus oma troonil, võttes vastu lihtrahvast ning kuulas nende igapäevaseid probleeme. Valitsejanna juurde kõndis pisike plikatirts, kes meenutas valitsejannale iseennast, kui ta veel väike oli.

„Kuidas ma saaksin teiesuguseks valitsejannaks?“ küsis plikatirts arglikult.

„Kas sina soovid minusuguseks saada?“ küsis valitsejanna uudishimulikult vastu.

Väike plikatirts vastas juba veidi enesekindlamalt: „Jah, soovin. Kõik arvavad, et ma ei saaks valitsemisega hakkama, kuid tahan tõestada neile vastupidist. Kuidas valitsejannaks saada?“

Valitsejanna mõtles pikalt ning ütles: „Sa ei pea teistele midagi tõestama. Sa pead olema vaid sina ise ning kõik ukSED on sulle avatud. Ma usun, et sinust saab veelgi parem valitseja kui mina olen.“

Plikatirts oli julgustavate sõnade üle õnnelik, kuid valitsejanna meel muutus süngeks. Tema teekond troonile polnud lihtne, ta oli kõigeks võimeline. Isegi, kui see tähendas kellegi tapmist, kuid selle saladuse võttis ta endaga hauda kaasa.

Maagiline realism...

Marie Augusta Luuk G3c

Ühel külmal talveõhtul, aastal 2015, kattis ühes Lasnamäe pisikeses korteris peretütar lauda. Ta oli just jõudnud klaasid laua peale panna, kui kuulis ukse koputust. Ta avas ukse ning üllatus, kui nägi, et seal seisab surm – must mantel seljas.

Surm naeratas ja küsis, kas tüdruk ei sooviks tema abiliseks hakata. Tüdruk oli kohutavalt meelitatud ning oli ilma pikemalt mõtlemata nõus. Surm muutis tütarlapse vareseks, kuna inimene seda tööd teha ei oleks saanud.

Tüdruk abistas surma mitu aastat, kuni lõpuks pidi surm võtma ka tüdruku.

Ah, ühest armastusest unistasin ma „Jevgeni Onegini“ ainetel

Harley Vaske G2b

Ühest armastusest unistasin ma.

Kui see tuli, kartsin seda ka.

Algul pidasin seda tema armumise veaks.

Ütlesin talle ei, mis tundus õigeks teoks.

Päevil, mil ta oma silmad nuttis peast.

Tundsin: minule sellest midagi olema ei peaks.

Pole justkui midagi, mis meid seoks.

Kuid neiul südame rinnus muutis külmunud veeks, mille peale ta tunded saanud tuimaks igaveseks.

Hing mul sees on muutunud süngeks.

Saades aru neiu mul ainsaks päikseseks.

Ajaga sai mu päike kindrali naiseks.

Oma vastust pidasin väärseks.

Lõhkusin armsama südame kilduteks.

Tundeid näitasin talle õiges valguses.

Too aga vaatas mind algselt salguses.

Nuttus sõnus, ta mu naiseks ei saa sel eluaja sees.

Põhjuseks oma mehele truuks kuni keha kadunud huumuses.

Nõbu minust ajaga oli ees.

Süda mul kaob kübemekesena igaviku teel.

Eksamiperioodi horoskoop

Ragnar Raud G3c

 Jäär. Kuna Marss liigub seal kuskil, siis tunneb Jäär ennast enne eksameid väga kärsitult, samuti võib tulla rahutusepuhanguid juba eksamiteks õppides. Õnneks päästab Jäära jällegi talle omane seiklushimu, sest ümbruskonnast on võimalik leida vastuseid matemaatikaeksami lõpetamiseks. Taevakehi jälgides jääb mulje, et Jääril tasub enne eksameid hoiduda alkoholitarbimisest.

 Sõnn. Sõnniga on asi keerukam, kuna Veenuse vähese liikumise tõttu tunneb teine ennast väga laisana ja õppimisest ei tule midagi välja. Kahjuks tema jonnakas iseloom teda selle tööga ei päästa, tegemist on eksamiga ja õpetajad ei luba nutmisega vastuseid välja petta. Sõnn saab eksamil ainult ühele asjale kindel olla – selleks on kurikuulus sinine pasta-kas.

 Kaksikud. Lai silmaring tuleb Kaksikule üllatusena, kui ta mõistab kirjandit kirjutades, et teab tintinnabullist, sofistidest, puudumissüsteemist ja genofondist kõike. Samas Merkuuri ristumine Tallinna maanteega toob välja Kaksikutes peidus olnud sõbralikud ja lahked iseloomujooned, mis tulevad kasuks konspekti hankimisel. Teie õnnevärv on kollane.

Vähk. Kasvava kuu mõju all võib tunduda, et eksamid on veel kaugel. Siinkohal tuleb teda kur-

vastada, sest tegelikult on juba praegu aeg masetsema hakata. Aga sõnaosavana oskab Vähk alati matemaatikaeksamil mõne ilusa näite või vastuse kirjutada. Veel peab hoiatama kurjade klassikaaslaste eest, kergeusklikuna tuleb olla etevaatlik ja mitte uskuda teiste juttu – meil ei ole araabia keele eksamit.

 Lõvi. Hajameelsena võib Lõvil tulla ette kerget kõrvalekallet teemast. Niisiis võimalusel proovi vältida matemaatilisi valemeid oma kirjandis. Kuigi Päike on just sind mõjutav planeet, proovi istuda nii, et kiired silma ei säraks, statistika näitab tulemuste paranemist, kui õpilane näeb ümbruskonda. Veel soosivad tähed eksaminandi, kes kirjutab terve eksami valge värviga.

 Neitsi. Kokkuhoidlikku neitsit tuleb hoiatada, et ta võtaks eksamile vähemalt 2 pastapliiatsit – see praegune saab kohe tühjaks. Merkuuri sattumine uue teravnurga alla ennustab just teile, kallitele neitsitele, edu trigonomeetrias. Veel hoiatan libeduse eest, sest tähed näitavad, et enne eksamit on tavapärasest suurem oht libiseda värskest sadanud lumel.

 Kaalud. Veenus on aastal 2017 õiglane, hella hoolt saanudksamipaber annab paremat punktisaaki kui äraretsitud eksamike. Aga kui küsimused tun-

duvad alguses rasked, ära anna alla, ole paberi vastu hell, ta vastab samaga – selline on saatuse.

 Skorpion. Kääbusplaneet Pluuto annab just nimelt tugevat mõju inglise keele eksami kvaliteedile, kui ohverdada eelmisel ööl üks kits. Kahjuks võib selline mõtlematu tegevus tuua kaasa eksamist kõrvaldamise politsei poolt, sest naaberkorterist olla kuulnud kisa ja saatanlike sõnu. Samuti ei maksa olla liiga nõudlik, siis jääb aega väheks ja kitsast polnud tolku.

 Ambur. Filosoofiline mõtlemine tuleb kasuks igal eksamil, välja arvatud matemaatika, eesti keele ja inglise keele eksamil. Muudes ainetes soosib Jupiter filosoofe väga ja hoiab neid. Umbusklikud Amburid peavad kahjuks ise hakkama saama, nende kohta maagia ei kehti ja võib ennustada väga halbu tulemusi spordis. Soovitus on kirjutada eksam roosa pliiatsiga – see meeldib eksamineerijatele väga.

 Kaljukits. Tundelise inimesena pead olema ettevaatlik, et mitte eksamil pisarat poetada. Peale selle tuleb jälgida seda, et ei oleks liiga kangakaelne. Kui eksamineerija ütleb, et eksamiaeg on läbi, siis pole mõtet vastupanu osutada, see ei vasta ootustele. Kuna Saturn on kõige lähemal mitte millelegi just eksamiaegadel, tuleb olla ettevaatlik

ronimisega, pole mõtet turnida, kasutagem treppe.

 Veevalaja. Kaastundlikus võib kurvalt kätte maksta, sest matemaatikaeksami ülesanne, kus Juku varastab Petsilt 5 küpsist ja nüüd on Petsil ainult 2 tükki alles, võib panna iga Veevalaja ohjeldamatut kurbust tundma ja infarkti tekitada. Muidu soosib Uraan teid väga,

eriti kui enne eksami algust loete läbi Moosese kümme käsku ja lubate kõiki nendest täita.

 Kalad. Liigne tagasihoidlikus võib teda panna tundma kui kala kuival maal, sest nagu kõik teavad, jäävad kalad kuival maal nälga. Sellisest olukorras päästab ainult nende kiire kohanemine uue keskkonnaga ehk ainukene võimalus eksamil ellu

jääda on ruttu klassiga kohaneda ja lõpetada maas vingerdamine. Proovi vähem vahutada ka, siis on teistel rõõmsam olla. Neptuun kahjuks või õnneks soosib just häid tulemusi eesti keele eksamil, kõik loksud paika nagu vesi ja on oodata üle 10 punkti.

Kui su sõber läheb suhtesse

Emelain Karula G3a

Kevadet kutsutakse armumise ajaks. See on üks periood, kus on täheldatud, et tekib kõige enam värskeid suhteid. Tunded aina suureneva ja tahetakse veeta võimalikult palju aega oma uue kallima läheduses. Suhtesseastuja veidi kaugeneb ja see mõjutab nii mõndagi sõpra, kuid tuleb olla mõistev ja kannatlik, sest vaatamata muudatustele on see kõik lõppkokkuvõttes sõbra jaoks hea.

Sõprus on väga oluline ja muidugi on tore vaadata, kui keegi, kellest hoolid, armumisest särava hakkab. Ta jagab igat detaili kohtingust, uue partneri eluvaateid, arvamusi, käitumisviisi jne. Muidugi peab kuulama kõike, isegi kui viimasel ajal ainult kallimast saabki rääkida, sest see on sõbra jaoks oluline ja ta tahab oma elevust jagada. Vaikselt hakkab kõik muutuma ja üha enam leiad end sellisest olukorrast, kus mõtled, et oleks tahtnud ise sõbraga kokku saada,

kuid ta on jälle oma kallimaga.

Sõber tahab, et saaksid ka tema armastatuga hästi läbi, ja üritab kõiki ühistele ettevõtmistele kaastata. Lähedaste arvamus on talle alguses väga oluline. Sel hetkel tuleb väga toeks olla ja partnerivalikut kiita, sest kui keegi täiega meeldib, siis halvustamine lihtsalt rikub sõprussuhet ja muudab sõbra kaugemaks. Viies ratas pole muidugi alati tore olla, aga tihtipeale on see eraldatuse mõtteviis peas kinni, sest sõber ei keera sulle selga ja ei jäta sind meelega seltskonnast välja.

Armudes tahetakse ikka rohkem aega koos olla ja üksteist tundma õppida. Armunu võib seetõttu sõprade seast veidi ära kaduda ja enamiku vabast ajast kallimaga koos veeta. Sõprussuhe muutub sel hetkel, sest prioriteedid muutuvad. See ei tähenda, et sa sõbrale vähem kallim oled, vaid et on tekkinud uus inimene, kellele tahetakse het-

kel rohkem tähelepanu pöörata.

Võid leida end olukorrast, kus on palju vaba aega ja pole midagi teha. Vaatad filme, seriaale, räägid oma loomaga juttu – aega on palju, kuid ega midagi tarka eriti ei tee. See on loomulik, kuna rutiin on muutunud ja ei oska midagi peale hakata. Seda aega saab kasutada mitmekülgset: õppida, kaugeks jäänud sõpradega taas sideid luua, uue hobiga tegelema hakata, rohkem trennis käia jne. Mingil hetkel märkad, et ega seda vaba aega enam polegi palju, sest on tekkinud uued huvid, mis aja ära sisustavad.

Oluline on teada, et saad ikka oma sõbraga rääkida, isegi kui tundub, et tal on tegemist. Tõeline sõber ei pööra sulle selga ja leiab sulle aega. Ta on ikka täpselt sama hea sõber. Kui armukired hakkavad maanduma, ilmub sõber tagasi – muidugi on tal nüüd keegi kallim veel, aga ta vajab ka oma sõpru.